

ΧΡΥΣΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ

Κλεισούρας 8 Ν. Ηράκλειο 14121 Τηλ-Fax: 210-2832243

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΧΡΥΣΙΩΤΩΝ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ "Η ΠΑΝΑΓΙΑ"

Περίοδος Α' • Έτος 10ο • Αριθμός φύλλου 39 • Οκτώβριος - Νοέμβριος - Δεκέμβριος 2004

ΝΟΜΟΣ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ

ΔΗΜΟΣ ΒΙΝΙΑΝΗΣ
ΕΔΡΑ: ΚΕΡΑΕΟΧΩΡΙ
ΑΓΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ-ΒΙΝΙΑΝΗ
ΔΑΦΝΗ-ΚΕΡΑΕΟΧΩΡΙ
ΚΡΕΝΤΗΣ-ΜΑΥΡΟΜΑΤΑ-ΧΡΥΣΩ

ΔΕΚΑ ΧΡΟΝΙΑ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΤΩΝ «ΧΡΥΣΙΩΤΙΚΩΝ ΝΕΩΝ»

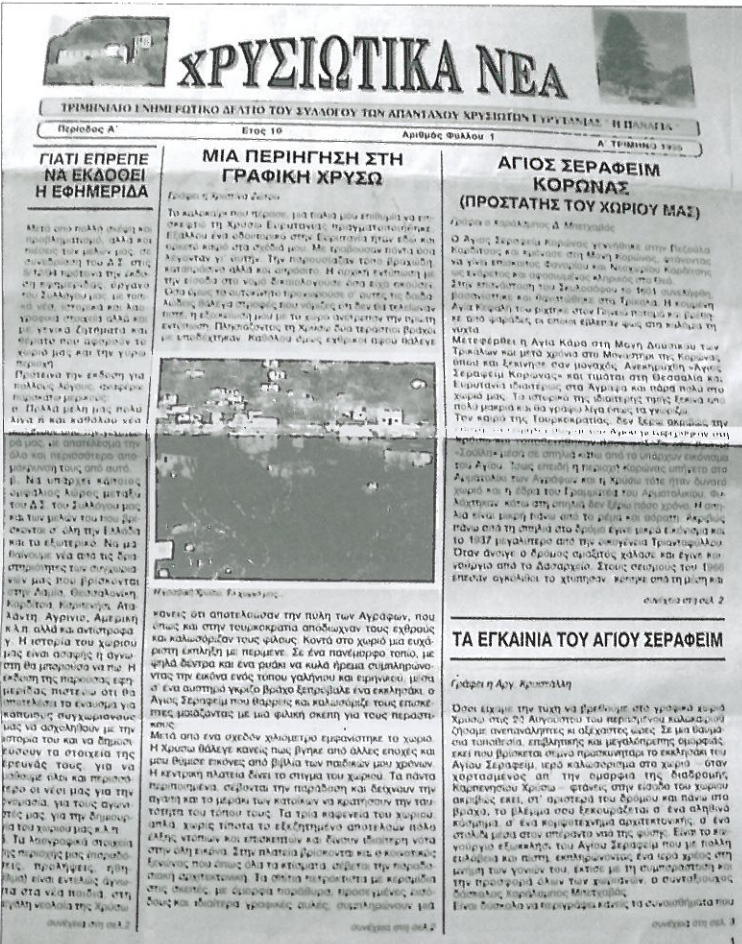
Με το φύλλο της εφημερίδας που κρατάτε στα χέρια σας, τα Χρυσιώτικα Νέα συμπληρώνουν την πρώτη τους δεκαετία. Το πρώτο φύλλο των Χ.Ν. κυκλοφόρησε το πρώτο τρίμηνο του 1995 και έκτοτε με πολλές προσπάθειες της συντακτικής επιτροπής και των κατά καιρούς υπευθύνων έκδοσής τους, κυκλοφορεί ανελλιπώς. Πιστεύουμε ότι η εφημερίδα αυτή έχει επιτελέσει τους σκοπούς έκδοσής της, όπως αυτοί αναφέρονται σε άρθρο του Γρηγόρη Τριανταφύλλου, στο πρώτο φύλλο και τους οποίους θυμίζουμε:

«α. Πολλά μέλη μας πολύ λίγα ή και καθόλου νέα μαθαίνουν από την γενέτειρά μας, με αποτέλεσμα την όλο και περισσότερο απομάκρυνσή τους από αυτό.

β. **Να υπάρχει κάποιος ομφάλιος λώρος μεταξύ του Δ.Σ. του Συλλόγου μας και των μελών του που βρίσκονται σ' όλη την Ελλάδα και το εξωτερικό.** Να μαθαίνουμε νέα από τις δραστηριότητες των συγχωριανών μας που βρίσκονται στην Λαμία, Θεσσαλονίκη, Καρδίτσα, Καρπενήσι, Αταλάντη, Αγρίνιο, Αμερική κ.λ.π. αλλά και αντίστροφα.

γ. **Η ιστορία του χωριού μας είναι ασαφής ή άγνωστη** θα μπορούσα να πω. Η έκδοση της παρούσας εφημερίδας πιστεύω ότι θα αποτελέσει το έναυσμα για κάποιους συγχωριανούς μας να ασχοληθούν με την ιστορία του και να δημοσιεύσουν τα στοιχεία της ερευνάς τους, για να μάθουμε όλοι και περισσότερο οι νέοι μας για την ονομασία, για τους αγωνιστές μας, για την δημιουργία του χωριού μας κ.λ.π.

δ. **Τα λαογραφικά στοιχεία της περιοχής μας** (παραδόσεις, προλήψεις, ήθη-έθιμα) είναι εντελώς άγνωστα στα νέα παι-

διά, στη μεγάλη νεολαία της Χρύσως και ελπίζω να μάθουν αρκετά και βέβαια να θυμηθούν οι παλαιότεροι στοιχεία που έχουν ξεχαστεί και αν είναι δυνατόν να αναβιώσουν, ώστε να παρακολουθήσουμε όλοι έναν παραδοσιακό γάμο, να μάθουμε και να θυμηθούμε τα λεβέντικα κλέφτικα τραγούδια, να προσπαθήσουμε να κατασκευάσουμε τις παραδοσιακές στολές μας κ.λ.π.

ε. **Να ασκηθεί μέσω της εφημερίδας καλόπιστη κριτική προς το Δ.Σ. του Συλλόγου, το Κοινοτικό Συμβούλιο και τις δημόσιες υπηρεσίες της περιοχής μας.**

στ. **Να αξιοποιήσουμε, για το**

καλό όλων μας, τους πνευματικούς ανθρώπους του χωριού μας (γιατρούς, καθηγητές, δασκάλους, ιερείς, δημοσίους υπαλλήλους, φοιτητές), ώστε να προσφέρουν στο σύνολο των συγχωριανών μας.»

Ευχαριστούμε όλους τους Χρυσιώτες και τους φίλους του Συλλόγου μας, που μας στήριξαν τα δέκα αυτά χρόνια και τους υποσχόμαστε ότι θα συνεχίσουμε ακούραστα την προσπάθεια αυτή, πάντα με τη στήριξη όλων σας και ιδιαίτερως της νεολαίας, η οποία καλείται να συνεχίσει την προσπάθεια.

Πώς πήρε το όνομά του το Καρπενήσι

Η ετυμολογία των λέξεων είναι μια πολύ ενδιαφέρουσα εργασία. Εκπλήσσεται, από αυτά που ανακαλύπτει, αυτός που ασχολείται με την προέλευση των λέξεων και τη σημασία τους. Μια λέξη που η καταγωγή της έχει ενδιαφέρον για εμάς τους Ευρυτάνες, είναι το όνομα της πρωτεύουσας του νομού μας, Καρπενήσι.

Πώς προήλθε η λέξη Καρπενήσι και τι σημαίνει άραγε;

Υπάρχουν πολλές εκδοχές για την προέλευσή της, τις οποίες σας παραθέτω. Κάποιες από αυτές στηρίζονται και υποστηρίζονται επαρκώς και άλλες όχι.

α. **Η λέξη Καρπενήσι** προέρχεται από τις

Το Καρπενήσι χιονισμένο. Πίνακας Σπύρου Βασιλείου

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Το Δ.Σ. του Συλλόγου μας με χαρά προσκαλεί συγχωριανούς και φίλους στον ετήσιο χορό του, το **Σάββατο 5 Μαρτίου 2005 στην ταβέρνα «Εποχές» στη Λαμία** (όπισθεν ΔΕΥΑΛ).
Ώρα προσέλευσης: 9:00 μ.μ.
Τιμή κατ' άτομο: 15€
Το κρασί δωρεάν
 Πρόσσιο καλλιτεχνικό πρόγραμμα με λαϊκή και δημοτική ορχήστρα.

Επιθυμούμε να σας βρούμε συμπαραστάτες, γιατί στόχος μας είναι να δώσουμε στους Χρυσιώτες, στις οικογένειες, στους φίλους και στους γνωστούς τους την ευκαιρία να βρεθούν στον ίδιο χώρο, στο ίδιο τραπέζι, να πουν τα νέα τους πίνοντας ένα ποτήρι κρασί, αλλά κυρίως γιατί πιστεύουμε ότι πρέπει να κρατήσουμε το θεσμό του Συλλόγου ζωντανό.

Το Δ.Σ.

- Αρχαιρεσίες για την ανάδειξη νέου Δ.Σ. του Συλλόγου μας
- Κοπή Πρωτοχρονιάτικης Πίτας

Η Πρόεδρος του Συλλόγου μας κ. Βασιλική Χαλκιά κοβεί την πρωτοχρονιάτικη πίτα.

Έγιναν οι αρχαιρεσίες για την ανάδειξη νέου Δ.Σ. του συλλόγου μας την Κυριακή 16-1-05 σε αίθουσα του καφέ - LE PALMIER στο Παγκράτι, πίσω απ' το ξενοδοχείο CARAVEL, που μας παραχώρησε ευγενικά ο συμπατριώτης

μας επιχειρηματίας και ιδιοκτήτης της αλυσίδας των παραπάνω κα-ταστημάτων κ. Γ. Κουτρουλιάς.

Οι εκλογές ήταν επαναληπτικές, καθότι την πρώτη φορά δεν υπήρξε απαρτία. Αυτή τη φορά

Συνέχεια στην 8η σελ.

Χριστός Γεννάται...

Χριστός γεννάται δοξάσατε...
 Στις 25 Δεκεμβρίου γεννιέται στο σπήλαιο της Βηθλεέμ ο ενσάρκωθεις Θεός, το νεογέννητο παιδάκι που γεννήθηκε ταπεινά στη γη για να ανυψώσει τους ταπεινούς και καταφρονεμένους.

Γεννήθηκε για τους ανθρώπους της γης, χωρίς χρώμα και γένος, για να θυσιαστεί για όλους τους ανθρώπους.

Για να διδάξει, να ανυψώσει τον άνθρωπο, να κηρύξει την ταπεινότητα και την αγάπη στον κόσμο. Σήμερα όλοι γνωρίζουν τα κηρύγματά του, τη διδασκαλία του, ποιος όμως την εφαρμόζει;

Κανένας και ειδικά οι μεγάλοι της γης.
 Πόλεμοι, καταστροφές από τους ίδιους ανθρώπους, χωρίς ζεστασιά και αγάπη κοντεύουμε να γίνουμε ζούγκλα να φάει ο ένας τον άλλο με πόλεμο ή «πολιτισμένο» τρόπο.

Βλέπουμε τον διπλανό μας με άλλο μάτι, δεν τον χωνεύουμε, λέμε λόγια σε βάρος του, δεν εφαρμόζουμε τη διδασκαλία εκείνου που θυσιάστηκε για μας. Που γεννήθηκε ταπεινός για να εξυψώσει τους ταπεινούς, να αγαπήσουμε το διπλανό μας, να εφαρμόσουμε την διδασκαλία του, για να επικρατήσει στη γη η ειρήνη και η αγάπη που τόσο λείπει στο σημερινό κόσμο.

Ο νεογέννητος Χριστός ας φωτίσει τους μεγάλους της γης και όλους τους ανθρώπους να ζήσουν με αγάπη και ειρήνη.

Χ. Μπετσαδάς

Από τις εκκλησίες της Χρύσας ΟΙ ΑΓΙΟΙ ΘΕΟΔΩΡΟΙ

Η μνήμη των Αγίων Θεοδώρων γιορτάζεται το πρώτο Σάββατο της Μεγάλης Σαρακοστής το λεγόμενο Ψυχοσάββατο.

Σχετικοί με τους Αγίους Θεοδώρους είναι και οι παρακάτω στίχοι της λαϊκής παράδοσης,:

Άγιοι Θόδωροι καλοί
μεγάλοι και θαυματοργοί
που τις στράτες περπατάτε
και τις μοίρες απαντάτε
αν δείτε τη δική μου
διπλοχαιρετίστε τη,
αν κάθεται να σηκωθεί,
αν περπατά να δράνει
να πάρει όρη και βουνά
να 'ρθει να με μοιράνει.

Γ.Τ.

Εικόνα των Αγίων Θεοδώρων που βρίσκεται στο χωριό μας.

ΕΥΛΟ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ

Υπεύθυνος κατασκευής

Δημ. Μαντής

Βασιλείου 5 Ν. Ευρυτανία - Λαμία

Τηλ: 22310-69146 22310-69272

ΕΝΩΜΕΝΗ ΕΠΙΠΛΟΠΟΙΙΑ ΛΑΜΙΑΣ

4ο χλμ. Λαμίας - Στυλίδας Λαμία

Τηλ: 22310-32191 Fax: 22310-42095

Τι ανεκάλυψα εις την Πόλιν

Γράφει ο Αρχιμ. Δοσίθεος

Έχω ξαναγράψει παλαιότερα στα «Μικροχωρικά Γράμματα» για την ύπαρξη της ιεράς εικόνας του **Αγίου Ιερομάρτυρος Σεραφείμ, Αρχιεπισκόπου Φαναρίου και Νεοχωρίου** (+1601), στο δεξιό κλίτος του ναού των Εισοδίων της Θεοτόκου στο Πέραν. Είναι ένα μεγαλοπρεπές αφιέρωμα των εκ της επαρχίας Λιτζά και Αγράφων μπακάληδων της Πόλεως. Έγινε δε η αφιέρωσις αυτή στις 14 Μαρτίου 1812. Καρπενσιώτες και Αγραφιώτες είχαν σαν προστάτη τους τον συντοπίτη Άγιο. Και κατά την επέτειο της μνήμης του, στις 4 Δεκεμβρίου, ετελούσαν «θείαν λειτουργίαν μετ' αρτοκλασίας» μέχρι τις μέρες του 1922. Γνωστά αυτά.

Εφέτος βρίσκομαι για πολλοστή (εξηκοστή; εβδομηκοστή;) φορά εις την Πόλιν, 19 Σεπτεμβρίου 2004. Ο Πατριάρχης μας θα χοροστατούσε στον ναό της Κοιμήσεως της Θεοτόκου Διπλοκιονίου (Μπεσικτας). Πρωί - πρωί ξεκινώ με τη συνοδεία μου από το Ταξίμ. Κατηφόρα είναι, δροσιά έρχεται από τον Βόσπορο. Μέχρι το Μπεσικτας είναι ένας θαυμάσιος περίπατος. Καθ' οδόν προσκυνούμε στο αγίασμα των Αγίων Τεσσαράκοντα Μαρτύρων, που βρίσκεται πάνω απ' τ' ανάκτορα του Ντολμά Μπαχτσέ μέσα στον περίβολο του απέραντου Suisse Hotel. Δεν αργούμε να φθάσουμε. Ο ναός της Κοιμήσεως είναι μεγαλοπρεπής ναός, καύχημα της ομογένειας, άρτι ανακαινισθείς. Εισέρχομαι και το μάτι μου πέφτει αμέσως στην πρώτη κολώνα που χωρίζει το μεσαίο κλίτος από το αριστερό. Ένα υψηλό χρυσοποίκιλτο προσκυνητάρι σε ρυθμό μπαρόκ ξεχωρίζει. Στο κέντρο αργυρεπένδυτος λάμπει η εικόν του Αγίου Σεραφείμ. Πατά επάνω στην «βροτολογιόν πανώλην», κύκλω δέκα εξ λεπτομερείς παραστάσεις από το μαρτύριον του Αγίου τονίζουν την μορφήν του. Υπάρχει η επιγραφή:

"Έν ηστορίθη η σεβάσμία και θαυματοβρίτος ηκών του αγίου ενδόξου Ιερομάρτυρος Σεραφείμ αρχή επισκόπου Φαναρίου και Νεοχωρίου του θαυματοργού και λιμοδιόκτου δια σηνδρομής και δαπάνης πάντων των ευσεβών ορθοδόξων Χριστιανών των βοηθούντων και βοηθησάντων εις την ευπρέπειαν της Ιεράς ηκόνας ταύτης και των δούλων σου των ευλογημένων ρουφετήδων μπακάληδων Μπεσικταλήδων και πάντων των σηνδρομητών των βοηθούντων εν τη ιερά Ηκόνη ταύτη δια χάρις και ευλαβίας φερομένη και δια ψυχικήν σστηρίαν, Μαρτίου 25, 1812".

Εκ της επιγραφής ταύτης αλλά και εξ όλης της εικόνας εξάγονται τα εξής συμπεράσματα:

- 1) Αμφότερες οι ιερές εικόνες του Αγίου Σεραφείμ προέρχονται από το ίδιο αγιογραφικόν εργαστήριο της Κωνσταντινουπόλεως.
- 2) Η δωρεά αυτής της δευτέρας εικόνας εγένετο ένδεκα μόνον ημέρες μετά την δωρεάν της πρώτης.
- 3) Εγένοντο αι δωρεαί αύται υπό του «ρουφετίου» της συντεχνίας των μπακάληδων, των παντοπωλών.

4) Αι παραστάσεις κύκλω της εικόνας του Μπεσικτας, χλευασμός, καταδίκη, ανασκολισμός δια σούβλης, παλούκωμα της κεφαλής κ.λπ. καταδεικνύουν όλην την θηριωδίαν των Τούρκων βασανιστών. Άρα προέρχονται εξ ανθρώπων που δεν υπελόγιζαν τον δυνάστην, από παληκάρια που το έλεγαν η καρδιά τους.

Γεννάται όμως το ερώτημα:

Εις την εικόνα της Παναγίας του Πέραν αναφέρονται ως δωρηταί οι εκ της επαρχίας του Λιτζά και Αγράφων μπακάληδες. Δηλαδή αυτοί που προήρχοντο εκ της γνωστής επισκοπής που έδρα είχε το Καρπενήσι. Εις την εικόνα της Παναγίας του Μπεσικτας δεν αναγράφεται ο τόπος καταγωγής των «μπακάληδων». Δεν είναι όμως δύσκολο να τον ανιχνεύσει κανείς. Η τιμή του Αγίου Σεραφείμ δεν εγεννήθη στην Πόλι. Μετεφέρθη εκ της γενετείρας, εκ της ιδιαίτερας πατρίδος.

Μέχρι και σήμερα το βαπτιστικόν όνομα Σεραφείμ πλεονάζει εις την ορεινήν περιοχίν Καρπενησιού και Αγράφων. Η τιμή του διατηρείται έντονος και αμείωτος εν τοις «ανωτεροίς μέρεσι». Τιμάται μετά των λοιπών της περιοχής αγίων την τελευταίαν Κυριακήν του μηνός Αυγούστου. Μεταφέρεται

καθ' έκαστον έτος εκ της Μονής Κορώνης, ένθα φυλάσσεται, η Τιμία του Κάρα στο χωριό Χρύσω των Αγράφων προς προσκύνησιν υπό των πιστών.

Επομένως πάντες οι εν Κωνσταντινουπόλει Αγραφιώτες και Καρπενησιώτες ετίμων τον Άγιον. Το δε πλείστον αυτών ανήκεν εις το εσνάφιον των μπακάληδων, ήδη από του ΙΖ' αιώνας. Το Μπεσικτας (Διπλοκίονιον) δεν ανήκεν εις την Κωνσταντινουπολιν. Ητο χωριό (τότε) μεγάλο μακράν αυτής κείμενον εις την ευρωπαϊκήν ακτήν του Βοσπόρου (βιγλαέτιον Ρούμελης). Άρα είχε δικό του ανεξάρτητο ρουφετίο μπακάληδων. Και αυτό ανήκε σε Καρπενησιώτες και

Αγραφιώτες. (Δεν χρησιμοποιώ τον όρο «Ευρυτανες» δια δυο λόγους: πρώτον, διότι ήτο άγνωστος τότε, επιβληθείς κατά την οθωνικήν περίοδον, και δεύτερον, διότι η σημερινή Ευρυτανία πόρρω απέχει από του να περιλαμβάνη τα εδάφη των δυο καζάδων Καρπενησιού και Αγράφων).

Αμφότερα τα ρουφετία είχαν κοινή κατοίκηση στα απέναντι χωριά Μπουγιούκ και Κιουτσούκ Μπακάλκιοί, κτήματα όντα της Μονής Τατάρνης, «εν τη επαρχία Χαλκηδόνας».

Συμπεραίνομε λοιπόν ότι τα δυο ρουφετία συναπεφάσισαν την δωρεά δυο εικόνων του Αγίου Σεραφείμ, ώστε να εορτάζεται ο Άγιος ταυτοχρόνως και στην Κωνσταντινουπόλη και στο Μπεσικτας. Δυο ρουφετία - συντεχνίαι λοιπόν, δυο εικόνες, δυο πανηγύρεις αλλ' ένας τόπος καταγωγής. Τα υπόλοιπα δια τους Ευρυτανάς ιστοριοδίφας και ερευνητάς, αν ευρεθούν και αν ενδιαφερθούν...

Από τα «Μικροχωρικά γράμματα»

Σ.Σ. Διατηρήσαμε τη γλώσσα και την ορθογραφία.

Χριστούγεννα

Δεν ξέρω αν ήταν όνειρο
δεν ξέρω αν ήταν θάμα
μα κάπου κάποτε έγινε
μ' ενός μωρού το κλάμα
γαλήνη απλώθηκε στη γη
μονοιάσανε τ' αγρίμια
και σύρθηκε ζεστή πνοή
στα κρύα τα καλντερίμια.

Ήταν τη νύχτα που ο χιονιάς
φοβέριζε την πόλη
της Βηθλεέμ και σέρνονταν
σε στέγες και κλαριά
και σε μια φάτνη βρήκανε
φωλιά κι' αραξοβόλι
έναν μικρός-μικρός Χριστός
κι η μάνα Παναγιά.

Θανάσης Αβράμης

Το χωριό μου

Χωριό μου πολυπόθητο
χωριό μου αγαπημένο.
Όσο μακριά κι αν βρίσκομαι
δεν σ' έχω ξεχασμένο.
Τις χάρες σου αν θυμηθώ
αρχίζω για να τραγουδώ
και τι να πρωτοθυμηθώ;
Τις νύχτες του καλοκαιριού;
Του Αυγούστου το φεγγάρι;
Που έτρεχα στις ανηφοριές
σαν τ' όμορφο ζαρκάδι;
Τα χιόνια του Γενάρη
του φθινοπώρου τ' αγαθά
και του Μαγιού τα κάλλη.
Χωριό μου πόσο σ' αγαπώ
κοντά σου θα 'ρθω πάλι.
Να δω την όμορφη εκκλησιά
που μας βαπτίσανε παιδιά.
Το σπίτι μου το πατρικό
λίγο κι' αυτό να το χαρώ.

Ξενιτιά

Βαρέθηκα την Ξενιτιά
μου 'χει μαυρίσει την καρδιά
και μου ασπρίσαν τα μαλλιά.
Θέλω ν' ακούσω την αυγή
προτού ακόμα ο ήλιος βγει
για ν' ακούσω τράγκα-τρούγκα
Αχ! τ' αρνιά που παν' στη στρούγκα
Ν' ακούσω και τ' αηδονία
που 'χω τώρα τόσα χρόνια!
Βαρέθηκα πω πω πω!!!
Θα πάω στον τόπο μου να δω
την αγάπη την παλιά μου
την αρραβωνιαστικιά μου!!
Να δω την μάνα τη φτωχιά
την έρημη, την μοναχιά!
Συλλογάμαι την καημένη
μη την εύρω πεθαμένη...

Ι. Μούσελος
Άγιος Δημήτριος

Πώς πήρε το όνομά του το Καρπενήσι

Συνέχεια απ' την 1η σελ.

τουρκικές λέξεις καρ (Kar), που σημαίνει χιόνι και μπινις (benis), που σημαίνει σκεπασμένα. Καρπενήσι (Καρ-μπενίς) δηλαδή σύμφωνα με αυτή την εκδοχή σημαίνει χιονοσκεπαστο.

Την εκδοχή αυτή την υποστηρίζουν αρκετοί μεταξύ των οποίων και ο τέως Ειρηνοδίκης Κτημενίων κ. Β. Ρακόπουλος, που ήταν πολύ καλός γνώστης της τουρκικής γλώσσας. Αρκετοί δε Ευρυτάνες που έζησαν στην Κωνσταντινούπολη και γνώριζαν τα τουρκικά ισχυρίζονται το ίδιο. Ο κ. Κ. Κοκκάλας διηγείται την παρακάτω ιστορία, που από παράδοση γνώριζε.

«Ο οθωμανός πασάς, διοικητής της Β.Δ. Ελλάδας, με έδρα τη Λαμία, έστειλε χειμώνα τον Τούρκο εισπράκτορα για να εισπράξει τους φόρους από τους κατοίκους. Αυτός, εξαιτίας του χιονιού, δεν μπόρεσε να προχωρήσει και να εκπληρώσει την αποστολή του. Επέστρεψε στη Λαμία και ανέφερε στον πασά ότι δεν μπόρεσε να περάσει, γιατί τα μέρη εκείνα ήταν «καρμπινίς» δηλαδή χιονοσκεπαστα. Ο πασάς δικαιολόγησε τον εισπράκτορα και το έγγραψε αυτό στην έκθεσή του. Από τότε καθιερώθηκε αυτός ο τόπος, με μικρή παραφθορά να λέγεται Καρπινίς»

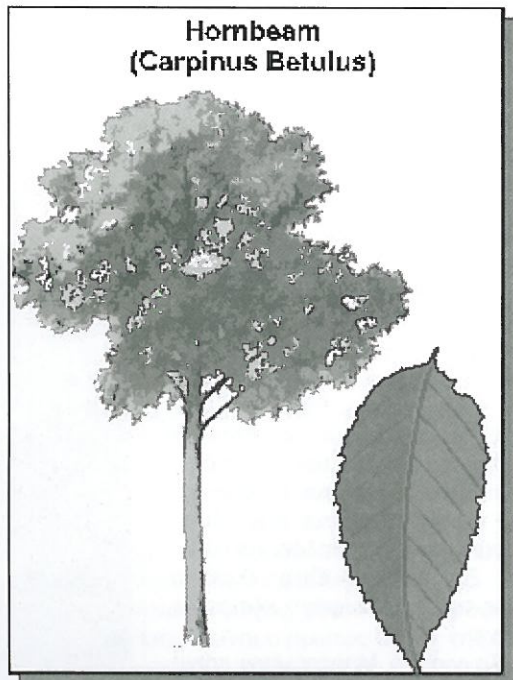
Η εκδοχή αυτή θεωρείται η πλέον ισχυρή γιατί η λέξη Καρπενήσι εμφανίζεται την περίοδο της Τουρκοκρατίας και πουθενά δεν αναφέρεται σε κείμενα αρχαίων ή Βυζαντινών, αλλά μόνο από την περίοδο της Τουρκοκρατίας και έπειτα.

β. Η ονομασία Καρπενήσι προέρχεται από την κουτσοβλάχικη λέξη "carpinisi" ή "carpenisu" που σημαίνει τόπος με πολλά σφενδάμια ή ψευτοπλατάνια. Ίσως την εποχή που εγκαταστάθηκαν οι Κουτσοβλάχοι στην περιοχή (11ος -13ος αιώνας) και

ίδρυσαν την Ανω Βλαχία, η περιοχή να είχε άφθονα τέτοια δέντρα, άλλωστε υπάρχουν αρκετά και σήμερα.

Την παραπάνω εκδοχή υποστήριζε θερμά ο καθηγητής κ. Β. Σκουβαράς.

γ. Η λέξη να προέρχεται από την λατινική "carpinus" που σημαίνει γάυρος (είδος δέντρου). Τέτοια δέντρα όμως δεν υπάρχουν άφθονα στην περιοχή, που να δικαιολογείται το όνομα. Ίσως υπήρ-

Γάυρος
Φυλλοβόλο δέντρο ανθεκτικό στη σκιά και με ύψος 15-20 μέτρα. Χρειάζεται βαθιά, γόνιμα, δροσερά εδάφη. Είναι είδος που αντέχει στους παγετούς.

Το συναντάμε σε όλη την Ελλάδα μέσα στα δάση. Ήταν πολύ παλιά.

Βέβαια αν ισχύουν οι παραπάνω εκδοχές πρέπει η λέξη Καρπενήσι να γράφεται με «ι» και όχι με «η» δηλαδή Καρπενίσι, κάτι που το συναντάμε σε παλιά κείμενα και όπως ισχυρίζονταν και ο τέως γυμνασιάρχης κ. Ι. Κατσουρός, που είχε ασχοληθεί με το θέμα, η απόδοση στην Ελληνική Ξενικών λέξεων είναι πάντα με «ι» και ποτέ με «η» ή «υ».

δ. Από τον πρώτο οικιστή της πόλης, με το όνομα Κάρπο, που γύρω στον 13ο αιώνα μ.Χ. ήρθε στην περιοχή. Δεν δικαιολογείται όμως το δεύτερο συνθετικό της λέξης, το «νήσι». Την εκδοχή αυτή υποστήριζε ο Καρπενησιώτης Αθανάσιος Ιατρίδης (1799-1866), επιμελητής αρχαιολογίας και ζωγράφος.

ε. Η προέλευση της ονομασίας Καρπενήσι να προέρχεται από την αρχαία πόλη "Καρνάσιο" (Οιχαλία) που μπορεί να βρισκόταν στην περιοχή. Την εκδοχή την υποστήριζε ο καθηγητής Κοσμάς ο Θεοσπρωτός.

Το 1833 με Βασιλικό διάταγμα άλλαξαν όνομα αρκετές πόλεις στην Ελλάδα. Με το ίδιο διάταγμα άλλαξε και το όνομα του Καρπενησιού και ονομάστηκε Καλλιδρόμη. Η συνήθεια όμως, ως γνωστόν, είναι πολύ ισχυρή, με αποτέλεσμα κανείς να μην χρησιμοποιεί το όνομα Καλλιδρόμη και έτσι το 1845 επανήλθε το παλιό όνομα.

Γρηγόρης Τριανταφύλλου

Maple
(Acer Platanoides)

ΣΦΕΝΔΑΜΙ

Δέντρο φυλλοβόλο ύψους 15-25 μέτρα, με φύλλα όμοια με του πλατάνου (από όπου πήρε και το όνομα).

Χρειάζεται εδάφη με αρκετή υγρασία αμβροτούχα ή πληρώδη, ενώ παρουσιάζει καλή αντοχή στη σκιά (κυρίως τα νεαράς ηλικίας δέντρα). Το συναντούμε στα βουνά της Μακεδονίας, Θεσσαλίας, Στερεάς Ελλάδος και Πελοποννήσου.

ΕΘΝΙΚΗ
Η ΠΡΩΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ
ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΧΑΛΚΙΑ
Ασφαλιστικός Σύμβουλος
Α.Ε.Ε.Γ.Α. "Η ΕΘΝΙΚΗ"
ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ
ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.

Καρπενήσι: Τηλ. 22370-25055 - 6
• Αθήνα: 210 9013437 Κιν. 6974 763630

ΧΡΥΣΙΩΤΗ

Μην ξεχνάς τη γενέτειρά σου.
Με την πρώτη ευκαιρία προσπάθησε να βρεθείς κοντά της.

Οι μοναδικοί οικονομικοί πόροι του Συλλόγου και της εφημερίδας μας είναι οι συνδρομές σας. Μην τις ξεχνάτε. Μπορείτε να τις στέλνετε στον ταμιά του Συλλόγου κ. Αυγέρη Παναγιώτη Ιουλιανού 77 Αθήνα 10439

ΜΟΥΡΤΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
Ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις
Επισκευές ηλεκτρικών ειδών
Τηλ: 22370-23481 ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ

ΕΝΤΥΠΑ ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ

- ♦ **Ο Ρουμελιώτης**
Τρίμηνη έκδοση της Ένωσης Ρουμελιωτών Πετρούπολης
- ♦ **Η Μεγάλη Λομποτινά**
Ανεξάρτητη τριμηνιαία εφημερίδα του συνδέσμου Ανω-Κατω Χωριτών Ναυπακτίας
- ♦ **Η Ζιώψη**
Διμηνιαία έκδοση του εν Λαμία Μ.Ε. συλλόγου Αγιοργιτών Φθιώτιδος
- ♦ **Δομιανίτικα Νέα**
Περιοδική έκδοση του συλλόγου Δομιανιτών Ευρυτανίας
- ♦ **Φωνή της Δεσφίνας**
Δίμηνη εφημερίδα του συλλόγου των απανταχού Δεσφινητών «Ο Ησαΐας»
- ♦ **Ο Καστανιώτης**
Όργανο επικοινωνίας των απανταχού Καστανιωτών Ευρυτανίας
- ♦ **Η Γενέτειρα**
Τριμηνιαία εφημερίδα του πολιτιστικού συλλόγου Σιμιωτών Δήμου Πυλίνης Αιτωλοακαρνανίας
- ♦ **Ροβολιαρίτικα Νέα**
Έκδοση του συλλόγου των απανταχού Ροβολιαριτών Φθιώτιδας
- ♦ **Γραμμένη Οξυά**
Εφημερίδα του συλλόγου Γραμμενιοξυωτών Ναυπακτίας
- ♦ **Μικροχωρίτικα Γράμματα**
Περιοδική έκδοση της Αδελφότητας Μικροχωριτών
- ♦ **Η Φωνή του Μεγάλου Χωριού**
Τρίμηνη έκδοση του συνδέσμου Μεγαλοχωριτών «Η Αγία Παρασκευή»
- ♦ **Ο Αθλητής**
Τρίμηνη Έκδοση του αθλητικού ομίλου «ΑΓΓΕΛΟΣ ΣΙΜΟΣ»
- ♦ **Αϊγιοργίτικα Νέα**
Μηνιαία εφημερίδα του Αγ. Γεωργίου Τυμφρηστού
- ♦ **Παλιοχώρι**
Τριμηνιαία έκδοση του συλλόγου Παλιοχωριτών Δωριαίων Φθιώτιδας
- ♦ **Αρτοτίνα**
Δίμηνη Έκδοση του συλλόγου Αρτοτινών Φωκίδας
- ♦ **Έκφραση των Ασπροπυργιωτών**
Τρίμηνη έκδοση του συλλόγου Ασπροπυργιωτών Ευρυτανίας «Ο Άγιος Γεώργιος
- ♦ **Το Μοναστηράκι**
Ένα καινούργιο, καλαίσθητο έντυπο Ευρυτανικού συλλόγου. Περιοδική έκδοση του συλλόγου των Μοναστηρακιωτών Αγράφων «Η σπηλιά του Κατσαντώνη.

Ευχαριστούμε τους εκδότες των παραπάνω εντύπων και τους ευχόμαστε να είναι καλά για να συνεχίσουν το δύσκολο και κοπιώδες έργο τους.

Σύλλογος Απανταχού Μαραθιωτών Αγράφων Ευρυτανίας

Δελτίο Τύπου

Μέσα στο καταχείμωνο την 30-01-2005, Κυριακή μεσημέρι, πολύ δυνατά χτύπησε η καρδιά του Μάραθου στο κοσμικό κέντρο "Εποχές" στην Ξηριώτισσα Λαμία.

Οι αντίξοες καιρικές συνθήκες δεν εμπόδισαν τους απανταχού Μαραθιώτες και τους φίλους τους να συρρεύσουν απ' όλη την Ελλάδα και να τιμήσουν με το παραπάνω την εκδήλωση του χωριού τους.

Τα παραδοσιακά μουσικά και χορευτικά συγκροτήματα έδωσαν ζωντανά το χρώμα της Αγραφιωτικής λεβεντιάς.

Αποκορύφωμα της εκδήλωσης ήταν η τελετή αδελφοποίησης του Συλλόγου των Απανταχού Μαραθιωτών με τον Σύλλογο Σαρακατσάνων Νομού Σερρών "Ο Κατσαντώνης", κατά την οποία οι δύο πρόεδροι των Συλλόγων, κ. Κώστας Μπουμπουρής απ' τον Μάραθο και ο κ. Θεόδωρος Σιψής απ' τις Σέρρες φόρτισαν συγκινησιακά το κλίμα με τις ομιλίες και τις εκατέρωθεν ειλικρινείς φιλοφρονήσεις τους.

Αρκετοί επίσημοι τίμησαν την εκδήλωση με την παρουσία τους, ο Ευρυτάνης βουλευτής κ. Δημοσθένης Τσιαμάκης, ο Δήμαρχος Αγράφων, ο Πρόεδρος της Ομοσπονδίας Ευρυτανικών Συλλόγων, πρόεδροι ή εκπρόσωποι Ευρυτανικών Συλλόγων, Ευρυτάνες Νομαρχιακοί και Δημοτικοί Σύμβουλοι και άλλοι.

Μιλτιάδης Θεοδωρόπουλος
Μηχανικός Τοπογράφος
Τηλ: 22370 21010, Καρπενήσι
• 210-7779109, Αθήνα
Πωλούνται διαμερίσματα

Ο άνθρωπος στην προσπάθειά του να εξηγήσει τα φαινόμενα της φύσης, τις απότομες αλλαγές του καιρού, που είχαν και έχουν τεράστια επίδραση κυρίως στην αγροτική καλλιέργεια και στην κτηνοτροφία, άρα στην ίδια του τη ζωή, έπλασε πολλούς μύθους. Αγκιστρώθηκε σε προλήψεις και δεισιδαιμονίες, που δυστυχώς ακόμη και σήμερα επηρεάζουν πολλούς.

Οι μύθοι που έπλασε ο άνθρωπος για τους μήνες του έτους, οι παροιμίες, οι προλήψεις και οι δεισιδαιμονίες που σχετίζονται με αυτούς, έχουν πολύ μεγάλο λαογραφικό ενδιαφέρον. Προσπάθησα να συλλέξω μερικά τέτοια λαογραφικά στοιχεία για τους μήνες Φεβρουάριο και Μάρτιο.

Φεβρουάριος

Ο Φεβρουάριος είναι ο δεύτερος μήνας του ημερολογίου μας. Το όνομά του προέρχεται από το λατινικό ρήμα Februo που σημαίνει εξιλεώνω, εξαγνίζω. Τον συναντάμε και με τα παρακάτω ονόματα: Φλεβάρης, στερεωτής, κλαδευτής, μικρός, κουτσός, κουτσοφλέβαρος. Τα ονόματα αυτά έχουν να κάνουν με την διάρκεια του ή με τις γεωργικές εργασίες που γίνονται αυτή την εποχή.

Στην αρχαία Αθήνα, τον αντίστοιχο με τον Φεβρουάριο, τον μήνα Ανθεστηριώνα, τελούνταν οι γιορτές των Ανθεστηριών, αφιερωμένες στο θεό Διόνυσο. Τόπος του εορτασμού ήταν το κοιλώμα μεταξύ της Ακρόπολης, της Πνύκας και του Αρείου Πάγου. Διαρκούσαν τρεις ημέρες, από την 11η έως τη 13η ημέρα του μηνός Ανθεστηριών.

Ένα από τα βασικά χαρακτηριστικά του Φεβρουαρίου είναι ότι κάθε τέσσερα χρόνια έχει μία εμβόλιμη ημέρα την 29η, για λόγους καθαρά πρακτικούς. Τη χρονιά που ο Φεβρουάριος έχει 29 ημέρες ονομάζεται δίσεκτος και ολόκληρος αυτός ο χρόνος ονομάζεται δίσεκτος (bis sextum). Επειδή η λέξη δίσεκτος συμπίπτει σημασιολογικά με την λέξη δύστυχος, φορτίζεται η χρονιά αυτή με πολλές δεισιδαιμονίες και είναι γεμάτη απαγορεύσεις, αγωνία και φόβο. Ο φόβος και οι απαγορεύσεις εστιάζονται κυρίως στις εναρκτηρίες ενέργειες που αφορούν τη ζωή μας, γάμος, κτίσιμο σπιτιού, αρχή εργασίας κ.λπ.

Ο Φεβρουάριος, καθαρά χειμωνιάτικος μήνας, είναι μήνας με αρκετές βροχές, κρύο και χιόνι και κυρίως το πρώτο δεκαπενθήμερο. Το όνομα Φλεβάρης το πήρε γιατί «ανοίγει τις φλέβες του νερού».

«Ο Φλεβάρης με νερό, κουτσός μπαίνει στο χορό.»

«Είπαν του Φλεβάρη να θρέξει, ξέχασε να σταματήσει.»

Οι βροχές και το χιόνι του Φεβρουαρίου μπορεί να προκαλούν ζημιές είναι και απαραίτητα στη γεωργία και γενικά στη ζωή μας.

«Φλεβάρης κουτσοφλέβαρος, και του τσαπτιού ο μήνας.»

«Το χιόνι του Φλεβάρη, γεμίζει το αμπάρι.»

Αργότερα ο καιρός γίνεται πιο ήπιος και υπάρχουν και οι σχετικές παροιμίες:

«Στις δέκα πέντε από Φλεβάρη, θαρεί το άλογο ποδάρη»

«Στις δέκα εφτά του Φλεβαριού, θα ζεσταθεί το νύχι του βοδιού»

Ο Φεβρουάριος αρχίζει με τις τρεις πρώτες ημέρες του φορτωμένες με σημαντικές γιορτές τα «Συμόγιορτα» Του Αγίου Τρύφωνα (1/2), της Υπαπαντής (2/2) και του Αγίου Συμεών (3/2). Ο Άγιος

Λαογραφικά μηνών Φεβρουάριος - Μάρτιος

Τρύφωνας θεωρείται φύλακας των αμπελιών, προστάτης των αγρών και εξουσιαστής των ποντικών και της κάμπιας.

Την ημέρα της γιορτής του οι κηπουροί και οι αμπελοουργοί τη γιορτάζουν με αγιασμό, αρτοκλασία και κόλλυβα. Τον αγιασμό δεν τον πίνουν αλλά ραντίζουν με αυτόν τα αμπέλια τους. Την ημέρα της Υπαπαντής οι μύλοι δεν αλέθουν ακόμη και «οι γάιδαροι έχουν σκόλη». Η 3η Φεβρουαρίου, του Αγίου Συμεών, έχει συνδεθεί με τυχόν σημάδια που μπορεί να έχουν τα νεογέννητα. Την ημέρα αυτή οι έγκυες γυναίκες απέχουν από κάθε εργασία και παίρνουν πολλές προφυλάξεις «για να μη βγει το παιδί σημειωμένο».

Τις τρεις αυτές πρώτες ημέρες του Φεβρουαρίου γίνεται και το μάντεμα του καιρού για ολόκληρο τον μήνα «Τρεις κακές, όλες κακές και τρεις καλές όλες καλές» λέει ο λαός μας. Την ημέρα της Υπαπαντής οι γεωργοί κάνουν πρόβλεψη για τον καιρό των επόμενων 40 ημερών.

«Καλοκαιριά της Παπαντής, Μαρτιάτικος χειμώνας»

«Παπαντούλα χιονισμένη και τ' αμπάρια γιομισμένα»

«Ζεστός Φλεβάρης, παγωμένο Πάσχα.»

Οι χαμηλές θερμοκρασίες που επικρατούν στη διάρκεια του, το χιόνι και οι βροχές προκαλούν ζημιές στην γεωργία και την κτηνοτροφία, είναι όμως ο τελευταίος μήνας του χειμώνα και με το τέλος του αρχίζει η άνοιξη και η αναζωογόνηση της φύσης και αυτό εκφράζεται με τις παρακάτω παροιμίες:

«Ο Φλεβάρης κι αν φλεβίζει, πάλι η άνοιξη μυρίζει

μα κι αν τύχη να θυμώσει, μες στα χιόνια θα μας χώσει.»

«Ο Φλεβάρης κι ο Γενάρης είναι ο ξεπροβοδιάρης.»

«Φλεβάρη φοδερέ, κι αν χιονίσσεις, πάλιν άνοιξη θ' ανθίσσεις»

Μάρτιος

Ο Μάρτιος είναι ο μήνας με τα πολλά ονόματα και τους πιο ωραίους μύθους που πλάστηκαν για να εξηγήσουν τις απότομες αλλαγές του καιρού στη διάρκεια του.

Γδάρτης, παλουκοκαύτης, πασσαλοκαύτης, πουλιαντέρης, κλάφας, κλαψιάρης, κλαψομάρτης, πενταγιόματος, πεντάγνωμος, ανοιξιάτης, Βαγγελιώτης, Φυτευτής, είναι ονόματα που συναντάμε σε διάφορες περιοχές της χώρας μας για τον Μάρτη.

Ο Μάρτης πήρε το όνομά του από το λατινικό όνομα του θεού Άρη (Mars). Στην αρχαιότητα, το Βυζάντιο αλλά και πολύ αργότερα ήταν ο πρώτος μήνας του ημερολογίου και ήταν ο αντίστοιχος με τον Ελαφηβολώνα των Αρχαίων Ελλήνων. Την μετάθεσή του από την πρώτη θέση του ρωμαϊκού ημερολογίου στην τρίτη στο ημερολόγιο που εφαρμόζεται σήμερα, η λαϊκή σοφία την απέδωσε σε μια κατεργαριά που έκαμε σε βάρος των αδερφών του, των άλλων μηνών. Ο μύθος για το «βαγένι των δώδεκα μηνών» που έχει καταγράψει ο λαογράφος Νικ. Πολίτης λέει:

«Μια φορά κι έναν καιρό αποφασίσανε οι δώδεκα μήνες να βάν' νε κρασί σ' ένα βαγένι για να πίν' νε όποτε των έκανε όρεξη. Έτσι λοιπόν είπεν ο Μάρτης:

- Εγώ θα ρίξω πρώτα στο βαγένι και ύστερα ρίχνετε και σεις.

- Καλά, συ ρίξε, είπαν οι άλλοι.

Και έτσι έγινε. Έρριξεν εκείνος στο βαγένι μούστο πρώτα και ύστερα οι άλλοι. Όταν λοιπόν εψήθη το κρασί είπε πάλι ο Μάρτης:

- Εγώ έρριξα πρώτα, πρώτα θ' αρχίσω και να πίνω.

-Βέβαια, είπαν οι άλλοι. Έτσι λοιπόν ετρούπησε το βαγένι σ' το κάτω μέρος, και άρχισε και έπινε, ως που τόπιε ούλο και δεν άφηκε στάλα. Κατόπιν ήρθε η σειρά του Απρίλη να πάει σ' το βαγένι να πιήσει κρασί. Παγαίνει, το βρίσκει άδειο. Θυμώνει, το λέει σ' τους άλλους. Τ' ακούνε εκείνοι θυμών' νε, σκέφτονται τι να κάν'νε. Τέλος μένουν σύμφωνοι μεταξύ τους, να τον τιμωρήσει ο Γενάρης για την κατεργαριά που τους έκανε. Τον πιάνει λοιπόν ο Γενάρης και του τραβάει ένα ξύλο που είπε αμάν. Του παίρνει και το υπούργημα, αρχίζει δηλαδή πρώτα το νέο έτος από το Μάρτη και τώρ' αρχίζει από το Γενάρη. Αυτό είναι το υπούργημα που του πήρε. Όταν λοιπόν θυμάται το παιχνίδι που των έφτιασε, που ήπια δηλαδή ούλο το κρασί, γελάει και ο καιρός ξαστερώνει. Όταν θυμάται πάλε το ξύλο πώφαγε κλαίει και βρέχει».

Το γιατί ο Μάρτης έχει τρεις παραπάνω ημέρες από τον Φεβρουάριο, γνωστές και σαν «μέρες της γριάς», που συνήθως είναι πολύ κρύες και γεμάτες χιόνια, θα το μάθουμε από τον παρακάτω μύθο.

«Ήτανε μια βολά μια γριά κ' είχε κάτι κατσικάκια. Ο Μάρτης τότες είχε εικοσιοχτώ ημέρες και ο Φλεβάρης τριανταμία. Ήρθε εκείνη την εποχή ο Μάρτης κ' επέρασε χωρίς να κάμει χειμώνα και η γριά από τη χαρά της, που βγήκανε πέρα καλά τα κατσικάκια της, εγελάστη και είπε:

- Σ' την πομπή σου, γέρο Μάρτη, ταρνοκατσικάκια μου καλά τα πέρασα. Μπήκες, βγήκες τίποτα δε μόκαμες. Καθώς τ' άκουσε αυτά τα λόγια, ο γέρο Μάρτης εθύμωσε, και σ' τη στιγμή δανείζεται τρεις ημέρες από το Φλεβάρη το γείτονά του, κι έρριξε χιόνια πολλά. Η γριά απιστόμισε κ' εχώθη απουκάτου από ένα κακκάβι με τα πράματά της κι από τον πολύ χειμώνα τα κατσικάκια της εψόφησαν. Κι από τότες σούρνει ο Μάρτης τριανταμία και ο Φλεβάρης εικοσιοχτώ, γι' αυτό τον λεν και κουτσό και κουτσοφλέβαρο. Ένεκα γι' αυτό πώπαθε εκείνη η γριά τις τρεις ύστεραις μέρες του Μάρτη, τις λένε μέρες των γριών. Κι ονοματίζουνε κάθε μια από δαύταις με τ' όνομα μιανής από τις πλιό ηλικιωμένες γριές του χωριού. Και αν τύχει καλή ημέρα λεν πως η γριά είναι καλή κι αν τύχει κακοκαιρία λένε πως από την κακία της έγινε».

Ο Μάρτης είναι ο μήνας με ακατάστατο καιρό. Είναι ο μήνας με γρήγορες και συχνές εναλλαγές, από ήλιο σε βροχή και σε χιόνι. Ο λαός μας τις εναλλαγές αυτές τις εξήγησε με πολύ όμορφους μύθους και αρκετές παροιμίες:

Λένε ότι η γυναίκα που παντρεύτηκε ο Μάρτης, από μπροστά ήταν πολύ άσχημη, ενώ από πίσω ήταν πολύ όμορφη. Όταν ο Μάρτης τη βλέπει καταπρόσωπο κλαίει και ο καιρός χαλάει, όταν όμως την κοιτάζει από τις πλάτες ευχαριστιέται και ο καιρός καλοσυνεύει. Αλλού πάλι η παράδοση λέει ότι ο Μάρτης έχει δύο γυναίκες_ η μια πολύ όμορφη και φτωχή και η άλλη πολύ άσχημη και πολύ πλούσια. Ο Μάρτης κοιμάται στη μέση και όταν γυρίζει κατά την άσχημη, κατσουφιάζει, μαυρίζει και σκοτινιάζει όλος ο κόσμος, όταν όμως γυρίζει κατά την όμορφη, χαίρεται και γελάει και ο καιρός είναι καλός και βγαίνει ο ήλιος. Τις περισσότερες όμως φορές γυρίζει κατά την άσχημη γιατί αυτή είναι πλούσια και τρέφει την φτωχή, την όμορφη.

Πολλές οι παροιμίες που αναφέρονται στο ευμετάβλητο του καιρού του Μαρτίου και οι περισσότερες από αυτές είναι συμβουλευτικές.

«Το Μάρτη φύλα άχερα μη χάσεις το ζευγάρι».

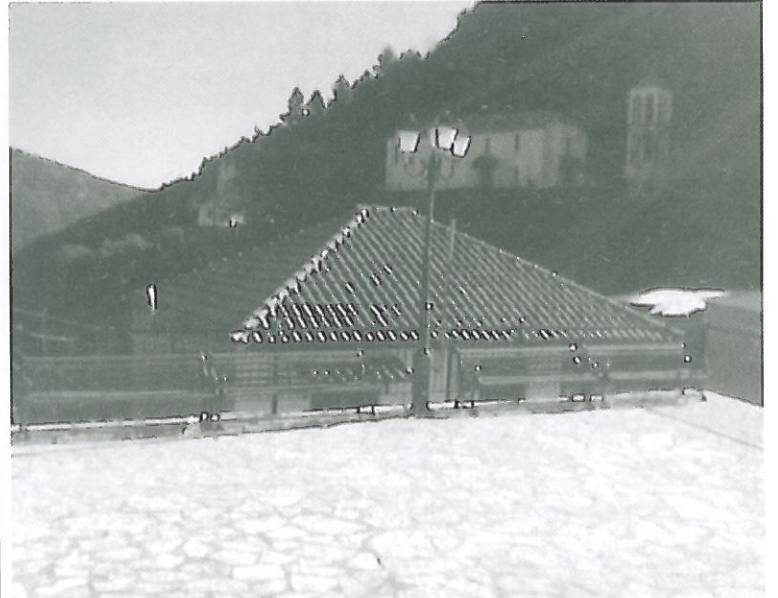
«Φύλλα ξύλα για το Μάρτη να μην κάψεις τα παλούκια».

«Τσοπάνη μου την κάπα σου το Μάρτη φύλαγε την».

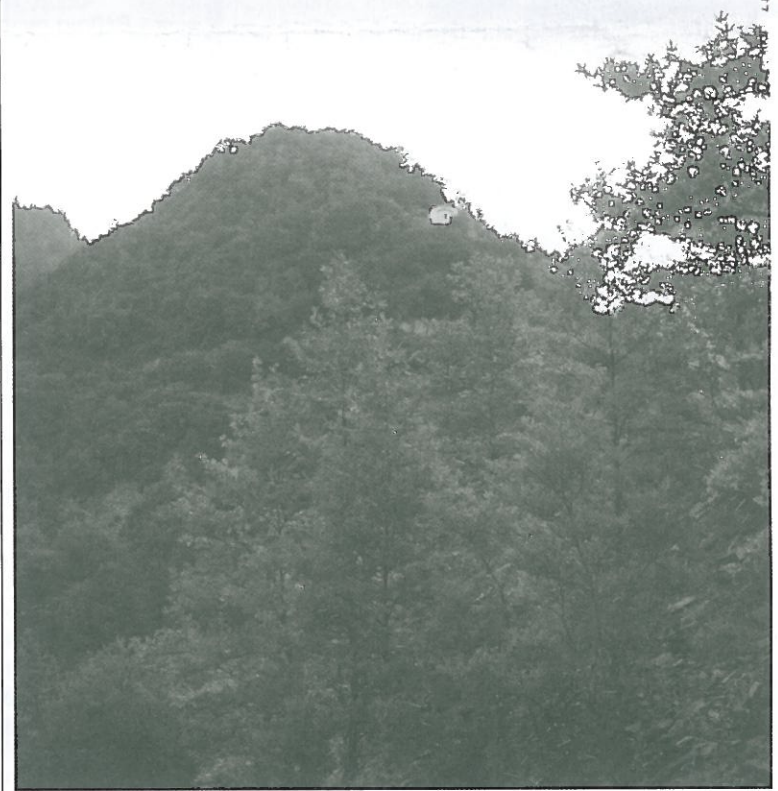
«Όλες του Μάρτη φύλαγε και τ' Απριλίου τις δώδεκα 'τι ακόμη και στις δεκαοχτώ πέρδικα ψόφησε στ' αβγό».

Συνέχεια στην 5η σελ.

Τοπία και ομορφιές

Η πλατεία

Το Πυργάκι

graphic arts

Κερδίστε χρόνο για την έκδοση του εντύπου σας με χαμηλότερο κόστος, καλύτερη εμφάνιση και γρήγορη παραδοση

Εκδόσεις - Γραφικές Τέχνες
Αριστέα Καρούζη

Παραλαμβάνουμε την ύλη του εντύπου σας με κούριερ, fax, e-mail ή ταχυδρομικά.

Αναλαμβάνουμε όλη τη διαδικασία έκδοσης του εντύπου σας, τις διορθώσεις καθώς και την ταχυδρομική του.

✓ Εφημερίδες ✓ Περιοδικά
✓ Βιβλία - Ημερολόγια
✓ Διαφημιστικά έντυπα
✓ Εταιρικές Κάρτες
✓ Προσκλητήρια

Για Συλλόγους και για εφημερίδες, βιβλία περιοδικά έκπτωση 20%

Αγίου Γεωργίου 25 & Πετρούπολης Ίλιον
Τηλ.-Fax: 210-2619003 • e-mail: karpouzi@otenet.gr

Λαογραφικά μηνών Φεβρουάριος - Μάρτιος

Συνέχεια απ' την 4η σελ.

«Τον Μάρτη χιόνι θούτυρο, μα σαν παγώσει μάμμαρο».

«Ο Αύγουστος για τα πανιά κι ο Μάρτης για τα ξύλα».

«Μάρτης γδάρτης και κακός παλουκοκαύτης, τα παλιά παλούκια καίει, τα καινούργια ξεριζώνει».

«Ο Μάρτης πότε κλαίει και πότε γελάει».

«Ο Μάρτης το πρωί το φόφησε, και το θράδυ το θρόμισε».

«Ο Μάρτης ο πεντάγγυμος πέντε φορές εχιόνισε και

πάλι το μετάνιωσε πως δεν εξαναχιόνισε».

«Κοίτα να μη σε γελάσει ο Μάρτης και χάσεις την ημέρα».

Ο ευμετάβλητος καιρός τον Μάρτιο δημιουργεί τεράστια προβλήματα ακόμη και σήμερα στη γεωργία, την κτηνοτροφία και τις επικοινωνίες. Αυτό που δημιουργεί το πρόβλημα είναι το πολύ χιόνι, ο πάγος και το κρύο, που καταστρέφει τα οπωροφόρα δέντρα και όχι οι βροχές που ειδικά για την γεωργία είναι ευπρόσδεκτες και πολύτιμες και αυτό εκφράζεται έντονα με τις παρακάτω παροιμίες:

«Μάρτης έβρεχε, θεριστής χαιρότανε».

«Μάρτης βρέχει; Ποτέ μην πάψει».

«Μάρτης βροχερός θεριστής κουραστικός».

«Μάρτης κλαψής θεριστής χαρούμενος».

«Βροντή Μαρτιού φίλημα με καρύδια».

«Μάρτης πουκαμισάς δεν σου δίνει να μασάς».

«Σαν ρίξει ο Μάρτης μια βροχή κι Απρίλης αλλη μία να δεις κουλούρες στρογγυλές και πίττες σαν αλώνι».

«Κάλλιο Μάρτης στις γωνιές παρά Μάρτης στις αυλές».

«Κάλλιο Μάρτης καρβουνιάρης παρά Μάρτης λιπουριάρης».

«Αν θρέξει ο Μάρτης δυό νερά κι ο Απρίλης άλλα δύο να δεις του Μάρτη τα κουκιά, τα Απρίλη τα σταράκια, να δεις το γύρω κριθαρο να στρίβει τα μουστάκια»

«Σαν ρίξει ο Μάρτης δυό νερά κι Απρίλης άλλο ένα χαράς σ' εκείνο το ζευγά πόχει πολλά σπαρμένα».

«Ο Μάρτης εδιאלάησε μικρά μεγάλα απάνου».

Οι γεωργοί χαιρόνται με τις βροχές του Μαρτίου όχι όμως και οι αμπελοουργοί που τον θέλουν στεγνό για την καλή ανάπτυξη των αμπελιών.

«Μάρτιος άβρεχος, μούστος άμετρος»

Ο Μάρτιος είναι ο πρώτος μήνας της άνοιξης, ο μήνας που όσο άσχημο καιρό και να κάνει φέρνει μαζί του την αναγέννηση της φύσης και το καλοκαίρι.

«Από Μάρτη καλοκαίρι κι από Αύγουστο χειμώνα»

«Από Μαρτιού πουκάμισο κι απ' Αύγουστο σεγκούνι».

«Ο Μάρτης έχει τ' όνομα κι ο Απρίλης τα λουλούδια».

Στις 21 Μαρτίου υπάρχει η εαρινή ισημερία, που αρχίζει και αστρονομικά η άνοιξη, έχουμε δηλαδή στις 21 Μαρτίου ίση ημέρα και νύχτα και από την ημερομηνία αυτή και μέχρι τις 23 Σεπτεμβρίου η ημέρα μεγαλώνει.

«Του Μάρτη και του Τρυγητή ίσα τα ημερόνυχια».

«Το Μάρτη θάλε εργάτη κι' ας είναι κι' ακαμάτης».

Παρά τον ακατάστατο καιρό του Μαρτίου δεν λείπουν και τα διαστήματα με έντονη ηλιοφάνεια. Ο Μαρτιάτικος ήλιος και κυρίως ο πρωινός θεωρείται επικίνδυνος για τα παιδιά γιατί και ο λαός μας ανέπτυξε και τρόπους για να ταπροφυλάσσει, αλλά και διατύπωσε και αρκετές παροιμίες.

«Του Μάρτη ο ήλιος θάφει και πέντε μήνες δεν ξεθάφει».

«Του Μάρτη οι αυγές με κάψανε, του Μάη τα μεσημέρια».

«Ο ήλιος του Μαρτιού τρουπάει κέρατο βοϊδιού».

«Το Μάρτη στον ήλιο να μην κοιμηθείς».

«Ο καλός Μάρτης στα κάρβουνα κι' ο κακός στον ήλιο».

«Οπόχει κόρη ακριθή το Μάρτη ήλιος μην τη δει».

Για να προφυλαχτούν τα παιδιά από την αρνητική επίδραση του Μαρτιάτικου ήλιου, για να μην τα μαυρίσει ο ήλιος, ο λαός μας επινόησε τον «Μάρτη» Ο «Μάρτης» αποτελείται από δύο κλωστές, μια κόκκινη και μια άσπρη, στριμμένες σε μία, αυτό το μπέρδεμα των κλωστών πίστευαν ότι είχε μαγική δύναμη και φοριέται την 1η του μήνα στον καρπό του χεριού των παιδιών. Βγάζουν τον «Μάρτη» στο τέλος του μήνα ή όταν δούν το πρώτο χελιδόνη και τον αφήνουν πάνω σε φυτά, συνήθως τριανταφυλλίες, για να τον πάρουν τα χελιδόνια. Το έθιμο αυτό ή η πρόληψη του «Μάρτη» κρατάει από πολύ παλιά. Ο Ιωάννης ο Χρυσόστομος αναφέρει ότι το ίδιο συνέβαινε και τον 5ο αι. μ.Χ. Ίσως να είναι απομεινάρια της αρχαίας ελληνικής λατρείας και να σχετίζεται με την κρόκη (είδος κλωστής) των Ελευσίνων Μυστηρίων, την οποία έδεναν οι μύστες στο δεξί χέρι και το αριστερό πόδι.

Κατά τις λαϊκές δοξασίες οι πρώτες ημέρες του Μαρτίου θεωρούνται μεταφυσικά επικίνδυνες, επειδή στα χωριά κυριαρχούν τα βράδια στην ύπαιθρο οι «Δρίμες», θηλυκές φθοροποιές υπάρξεις, ενοχλητικές για τα ανθρώπινα αγαθά και ιδιαίτερα τα ξύλα και τα ρούχα.

Στο Μάρτιο, τον πρώτο μήνα της άνοιξης είχε αποδώσει ο λαός, ιδιαίτερα στις αγροτικές περιοχές, κάποιες μαγικές ιδιότητες, γιατί υπάρχουν και αρκετά άλλα έθιμα όπως η μεταφορά αμίλητου νερού από την βρύση, το χτύπημα στην πλάτη με κλαδιά ανθισμένης κρανάς για μετάδοση καλής υγείας, αλλά και ο καθαρισμός του νοικοκυριού με το τίναγμα των ρούχων και καλό σκούπισμα που συνοδεύονταν με τα παρακάτω:

«Όξω ψύλλοι και κοριοί,

Μέσα οι νοικοκυροί!»

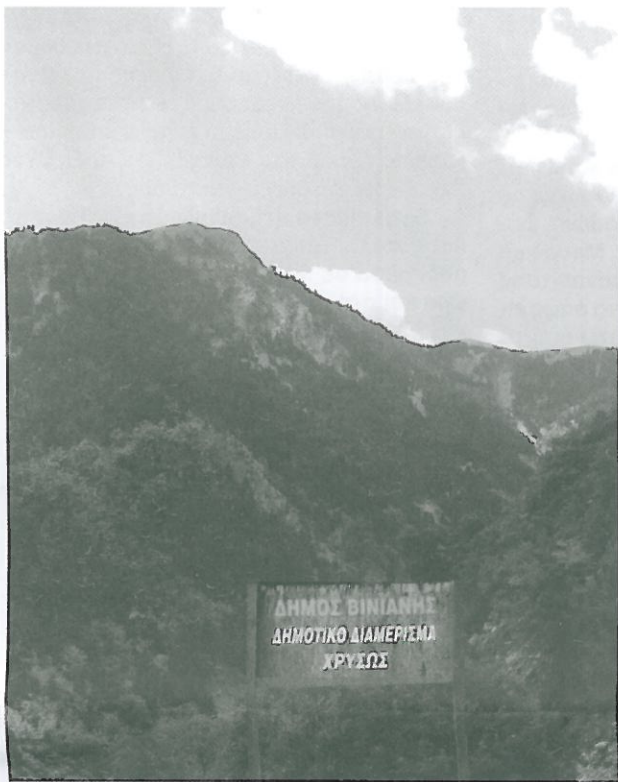
ή «Όξω κουτσοφέβαρε

νάρτει ο Μάρτης με χαράί...»

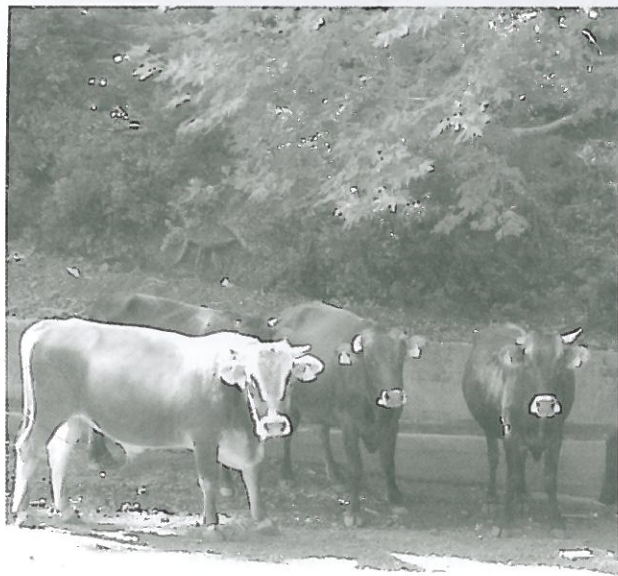
Τα παραπάνω γίνονταν συνήθως την 1η του μήνα.

Γρηγόρης Τριανταφύλλου

ς της Χρύσως

Το Καυκί

Στο δρόμο για τη Χρύσω

Η γλυκιά πλευρά της ζωής
Η φίρμα Rammos εκτελεί παραγγελίες
γενεθλίων, γάμων, κ.λ.π.

Τούρτες ζωγραφικής, παγωτά,
γλυκά με την καλύτερη ποιότητα

ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΑ

Α/ΦΟΙ ΡΑΜΜΟΥ

Καταστήματα Λαμίας:

Πλ. Πάρκου τηλ: 22310-38887

Τρούμαν 4 τηλ: 22310-31867

Πατρόκλου 45 τηλ: 22310-46050

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ-ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ:

Καρπενησίου 20 Λαμία τηλ: 22310-22913

Όμορφη Νύχτα

ΑΓ. ΓΛΥΚΕΡΙΑΣ 44 (ΟΠΙΣΘΕΝ ΚΤΙΡΙΟΥ)
Είσοδος: ΖΗΝΩΝΟΣ 5, 111 46, Γαλάτσι
τηλ.: 210 2131356 - 6972 405911

Για τους γάμους σας..

Η αίθουσα προσφέρεται
για κάθε κοινωνική εκδήλωση
(γάμους, βαφτίσια, αρραβώνες κ.λ.π.)
Προσιτές Τιμές

Λαϊκά, έντεχνα,
Νησιώτικα
και Δημοτικά
Τραγούδια

Ο Θεόφιλος και το συγκρότημά του
σας καλούν να ζήσετε νύχτες
μαγικές, με ένα μοναδικό
μουσικό
πρόγραμμα.

Λειτουργούμε και Κυριακή μεσημέρι
Μουσική κάλυψη με ζωντανή ορχήστρα, με D.J. ή ακόμα και
με ορχήστρα της επιλογής σας. Η αίθουσα κλιματίζεται* Πάρκαγκ
Για συνεστιάσεις συλλόγων ή τη διασκέδασή σας
Μενού-ποτά: Σάβ. €20, Παρ. €18, Κυρ. €16

ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΛΑΜΙΑΣ-ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ Χρ. Μαρούλης

Αθήνα: Ορφέως 192B, Αιγάλεω
τηλ: 210-3457819

Λαμία: Σιδ. Στ. Λιανοκλαδίου
τηλ: 2231061761 & 22310-62022

Καρπενήσι: Ξηριάς τηλ: 22370-25925

ΚΑΦΕ ΜΠΑΡ ΨΗΣΤΑΡΙΑ "Ο ΕΛΑΤΟΣ"

Το νεόκτιστο καφενείο του Γιώργου Μαρούλη
στο χωριό μας προσφέρει πέρα απ' τον καφέ
και το τσίπουρο και εκλεκτούς μεζέδες
και φαγητό της ώρας. Έτσι ο κάθε επισκέπτης
του χωριού και όποιος άλλος επιθυμεί,
μπορεί να βρει υπέροχο φαγητό όλες τις μέρες
σ' ένα ζεστό και φιλικό περιβάλλον.

Ο Γιώργος, χαμογελαστός και καλόκαρδος,
είναι πάντα έτοιμος να μας υποδεχθεί.

Τηλ.: 22370-31761

Οι πρώτοι γιατροί που είχαν κάνει την εμφάνισή τους στην Ευρυτανία (δυτική και κεντρική), που μπορώ εγώ να γνωρίζω, ήταν μετά το 1900. Αυτοί ήταν οι **Παπαδήμος στο Ραφτόπουλο, ο Ξενοφών Οικονόμου στη Γρανίτσα, ο Ζαρκάδας στα Επαινιανά, ο Δέπος στο Κεράσσοβο, ο Λιάγκας στη Δυτική Φραγκίστα και ο Χαϊκάλης στην Ανατολική Φραγκίστα**. Αυτοί ήταν οι πρώτοι γιατροί, οι οποίοι σπούδασαν και επέστρεψαν στα χωριά τους και εκεί έκαναν την ιατρική τους καριέρα και εί- ναι προς τιμήν τους. Οι γερνότεροι Ευρυ- τάνες τους θυμούνται και λένε τα καλλίτε- ρα λόγια γι' αυτούς. Ας είναι ελαφρό το χώ- μα που τους σκέπασε. Πριν όμως από αυ- τούς τι γίνονταν; Υπήρχε η λαϊκή Ιατρική. Άνδρες και γυναίκες συνήθως μεγάλης ηλι- κίας με πολλή πείρα ασκούσαν το λειτούρ- γημα της ιατρικής αφιλοκερδώς. «Δωρεάν ελάβετε, δωρεάν δότε». Ειδικότητες για- τρών ήταν: Ο παθολόγος - βοτανολόγος - κτηνίατρος, ο ορθοπεδικός, ο παιδίατρος, ο οδοντίατρος, ο χειρουργός και οι μαιές. Τέ- τοιοι γιατροί και γιάτρισες υπήρχαν σε κά- θε χωριό από δυο -τρεις ή και περισσότεροι. Ας δούμε για λίγο την κάθε ειδικότητα χω- ριστά.

1. Ο ΠΑΘΟΛΟΓΟΣ: Ήταν συνήθως βοτα- νολόγος και κτηνίατρος ταυτόχρονα. Ανα- φέρω λίγες παθήσεις και την φαρμακευτική τους αγωγή για την κάθε περίπτωση.

Κρυολόγημα: Οι παραδοσιακές βεντού- ζες ήταν στην ημερήσια διάταξη. Οι δυνα- τές εντριβές με τσίπουρο, γιατί δεν υπήρχε οινόπνευμα και το «πόντζι» ήταν απαραίτη-

Η λαϊκή Ιατρική στην Ευρυτανία

Θωμάς Β. Σταμούλης

το. Το πόντζι ήταν βρασμένο τσίπουρο με κόκκινες πιπεριές και μέλι. Απαραίτητη προϋπόθεση ήταν τα βαριά σκεπάσματα και η πολλή φωτιά.

Αμυγδαλές: Συνιστούσαν μέλι άκαγο, μάσημα φύλλων από τον θάμνο Ντρόκι που έχει καυστικές ουσίες, χαμόμηλο, τσάι, γαργάρες με αλατόνερο.

Φιδοδαγκώματα: Αν κάποιον τον δά- γκωνε φίδι, έπρεπε αμέσως με ένα ξυραφά- κι ή με ένα κοφτερό σουγιά να κάνουν τομή πάνω στο δάγκωμα και να πιέσουν το μέρος εκείνο για να αποβάλει μαζί με αίμα και το δηλητήριο και στη συνέχεια πλένανε το μέ- ρος εκείνο με φρέσκο γάλα και τον πότιζαν ξύδι ή έτρωγε άγουρα κορόμηλα. Για τα ζώα ίσχυε η ίδια συνταγή με τη διαφορά ότι δεν κάνανε τομή, αλλά τρυπάγανε το δέρ- μα με το βελόνι.

Πίση: Για την πίση συνιστούσαν κο- φτές βεντούζες για να βγει αρκετό αίμα και σκόρδο κάθε πρωί.

Κατακράτηση ούρων: Συνιστούσαν ζου- μί από βρασμένο γαύρο ή αρκουδοπούρνα- ρο.

Νεφρά: Συνιστούσαν ζουμί από βρασμέ- νη αγριάδα και θειούχα νερά, «βρομονέ- ρια».

Ελονοσία: Συνιστούσαν ζουμί από βρα- σμένο βάλαμο.

Κοψίματα: Καφτηριάζανε την πληγή με κατούρημα και στη συνέχεια βάζανε πάνω στάχτη από καμένο βαμβακερό ύφασμα ή γδούρο (ξέσματα από δερμάτινη ζωστήρα) και δένανε το τραύμα με καθαρό πανί σφι- χτά.

Ρευματισμοί: Για τους ρευματισμούς ανοίγανε μια «φουντανέλα» (τεχνητή πλη- γή) κάτω από το γόνατο. Τοποθετούσαν δηλ. πάνω στο δέρμα φύλλα αγράμπελης, τα δένανε σφιχτά και αυτά με τις καυστικές ουσίες που είχαν κάνανε πληγή στο δέρμα, απ' όπου έβγαινε το «δροπίκι» και οι πόνοι ελαττώνονταν.

Χρυσή (ίκτηρος): Χαρακώνανε πάνω από την άνω γνάθο, ακριβώς πάνω από τα δυο μπροστινά δόντια και βάζανε πάνω σκόρδο και αλάτι.

Μεξίτια (δοθίνες ή καλόγεροι): Βά- ζουν πάνω ψημένο κρεμμύδι και φλύδα φτελιάς βρασμένη. Μ' αυτόν τον τρόπο μα- λακώνει και ωριμάζει γρήγορα και ταυτό- χρονα εκβάλλει το πύον.

Πονοκέφαλοι: Γερό δέσιμο με κορδέλα.

Φυσούνα: Τα άλογα από τη βαρχειμω- νιά και την αστία παθαίνουν φυσούνα. Δυ- σκολεύονται στην αναπνοή τους. Μοναδικό φάρμακο είναι βρασμένα άνθη καναπίτσας (λυγαριάς). Με τα άνθη αυτά ζεστά όπως εί- ναι, τα κρατάνε σ' ένα δοχείο κάτω από τη

μύτη του ζώου και αμέσως «ξεμπουκώνει», αναπνέει ελεύθερα.

Γκίξιμο των κατσικιών: Το γκίξιμο είναι ένα είδος πνευμονίας των κατσικιών. Θερα- πευτική αγωγή: Τα ποτίζουν ζουμί από βρα- σμένο πλάτανο και από ένα χορτάρι που λέ- γεται πλεμονόχορτο. Η θεραπεία είναι άμε- ση.

Διάρροια: Πίνουν ζουμί από βρασμένα τσάπουρνα. Η ίδια θεραπεία ισχύει για ζώα και ανθρώπους.

2. ΟΡΘΟΠΕΔΙΚΟΣ:

Σπασίματα: Ο πρακτικός ορθοπεδικός κοιτάζει πρώτα το σπασμένο χέρι, πόδι ή δάχτυλο. Έπειτα φέρνει τα χρειαζόμενα: μαλλιά προβάτου άπλυτα, κομμάτι μάλλι- νης φανέλας, μακριά λουρίδα βαμβακερού υφάσματος και τις φρίντζες, του νάρθηκα κατά την ιατρική ορολογία και το σχοινί. Τώρα τεντώνει το σπασμένο μέρος και έρ- χεται το κόκκαλο στη θέση του. Πρώτα τυ- λίγει τα μαλλιά προσεχτικά, στη συνέχεια τη φανέλα, τη λουρίδα το πανί και τελου- ταία τις φρίντζες. Η ίδια μέθοδος ισχύει και για τα ζώα. Διάσημος λαϊκός ορ- θοπεδικός που θεράπευσε εκατοντάδες χέ- ρια και πόδια σπασμένα είναι ο μπάρμπα - Γιάννης Ανδριτσογιάννης, συνταξιούχος ταχυδρομικός από το Βουτύρο.

Βγαλίσματα (εξαρθρώματα): Είναι το πιο εύκολο. Βάζει το εξαρθρωμένο χέρι ή πόδι μέσα σε πολύ ζεστό νερό για αρκετή ώρα και στη συνέχεια φέρνει την άρθρωση

Συνέχεια στην 8η σελ.

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΥΡΥΤΑΝΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ
ΧΑΡ. ΤΡΙΚΟΥΠΗ 56-58 ΤΗΛ./ΦΑΧ: 210-3601072 ΑΘΗΝΑ

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΚΟΠΗΣ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΟΠΙΤΑΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ (23-1-2005)

Την Κυριακή, 23 Ιανουαρίου 2005, σε αίθουσα του Ξενο- δοχείου «ΤΙΤΑΝΙΑ» Αθηνών (Πανεπιστημίου 52), η ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΥΡΥΤΑΝΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ πραγματοποίησε την καθιερωμένη από ετών εκδήλωση «Κοπής της Βασιλό- πιτας» της Εταιρείας.

Στην πνευματική και κοινωνική αυτή εκδήλωση, που ορ- γάνωσε το Δ.Σ. της Εταιρείας παρέστησαν πλέον των 320 μελών, φίλων και συνεργατών της.

Την εκδήλωση τίμησαν με την παρουσία τους οι:

1. Ο Εξοχώτατος πρ. Πρωθυπουργός κ. **Ιωάννης Γρίθας**, επίτ. Πρόεδρος του Αρείου Πάγου και του Π. Κ. Ρουμε- λιωτών.
2. Ο κ. **Βασίλειος Κόκκινος**, επίτ. Πρόεδρος Αρ. Πάγου και Πρόεδρος του Δ. Σ. του Πνευματικού Κέντρου Ρουμελιω- τών.
3. Ο κ. **Δημοσθένης Τσιαμάκης**, Βουλευτής Ν. Δ. Ν. Ευρυτα- νίας.
4. Ο κ. **Κων. Κοντογεώργος**, Νομάρχης Ευρυτανίας.
5. Ο κ. **Λεωνίδας Στ. Παπαδόπουλος**, Πρόεδρος του Δημοτ. Συμβουλίου Καρπενησίου, εκπρόσωπος του Δημάρχου κ. Βασιλείου Καραμπά.
6. Ο κ. **Νικόλαος Κ. Μπαλάς**, Πρόεδρος του Δ.Σ. του Οργα- νισμού Σιδηροδρόμων Ελλάδος (Ο.Σ.Ε.) και Καθηγητής του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών.
7. Ο κ. **Παναγιώτης Κουτρέτης**, πρώην Νομάρχης Ευρυτα- νίας, Νομικός - Οικονομολόγος.
8. Ο κ. **Νικόλαος Κ. Μπακογιάννης**, πρ. Πρόεδρος του Δ.Σ. του Εθνικού Θεάτρου, πρ. Πολιτευτής Αθηνών - Συγγρα- φέας.
9. Ο κ. **Κων. Κουτρομάνος** Δ/ντής και Προσωπάρχης του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας & Θρησκευμάτων.
10. Ο κ. **Ιωάν. Παρούτσας**, Πρόεδρος του Δ.Σ. των Υπαλλή- λων του ΥΠΕΠΘ.
11. Ο κ. **Άλκης Παπασπύρου**, πρ. Νομάρχης και Πρόεδρος του Ιδρύματος Κοινωνικής Προνοίας Καρπενησίου.
12. Ο κ. **Κων. Αθράμπας**, τ. Πρόεδρος του Δ.Σ. της Ομο- σπονδίας Ευρυτανικών Συλλόγων (Ο.Ε.Σ.).
13. Οι πανεπιστημιακοί καθηγητές κ. κ. **Δημ. Κουτρούμπας, Άννα Παπαμιχαήλ, Γεώρ. Παπαδόπουλος και Κλεομέ- νης Κουτσούκης**.
14. Οι Στρατηγοί ε. α. κ. κ. **Ιωάν. Γιαννούλης, Ιωάν. Δημά- κης, Γεώργιος Κουτέρης, Νικ. Παπαλίκας, Β. Παπανικο- λάου**.
15. Ο κ. **Παναγιώτης Βλάχος**, Φιλολόγος, πρ. Γεν. Επιθ/της Μ. Εκπαίδευσης και Πρόεδρος του Συνδέσμου

ΕΥΓΕΝΙΟΣ Ο ΑΙΤΩΛΟΣ Καρπενησίου.

16. Ο κ. **Γεώργιος Κ. Οικονόμου**, Πρόεδρος του Δ. Σ. του «Μουσειακού Κέντρου Ευρυτανίας» «ΕΥΡΥΤΟΣ», επίτ. Δικηγόρος.
17. Ο κ. **Γρηγόριος Χαλκιάς**, Δήμαρχος Κτημενίων Ν. Ευρυ- τανίας.
18. Ο κ. **Ν. Σταμέλος**, Εκπρόσωπος του Δ.Σ. της Ομοσπον- δίας Ευρυτανικών Συλλόγων.
19. Εκπρόσωποι Ευρυτανικών Συλλόγων, Σωματείων και Οργανισμών.
20. Πολλοί άνθρωποι των Γραμμάτων και της Τέχνης, Ανώ- τατοι Εκπαιδευτικοί και Επιστήμονες.

Μετά την τακτοποίηση των προσελθόντων στα καλαί- σθητα τραπέζια και την προσφορά καφέ, τσαγιού και διαφό- ρων γλυκισμάτων, ο Εφορος του Δ.Σ. της Εταιρείας κ. **Βασι- λειος Τριχιάς**, Φιλολόγος - Λυκειάρχης, μετά σύντομο χαι- ρετισμό του ανακοίνωσε το πρόγραμμα της εκδήλωσης και εν συνεχεία όλοι έψαλαν το απολυτίκιο των Τριών Ιεραρ- χών, Προστατών των Ελληνικών Γραμμάτων και της Εται- ρείας μας.

Έπειτα οι Ευρυτάνες Κληρικοί, Αιδεσιμολογίωτατοι π. **Ιωάννης Διώτης, π. Κων. Βαστάκης, π. Δημήτριος Παπα- σπύρου και οι Πρεσβύτεροι π. Ευάγγελος Καυκιάς και π. Πέτρος Νταλλής**, με τα σχετικά Εκκλησιαστικά Τροπάρια και Ευχές ευλόγησαν τη Βασιλόπιτα της Εταιρείας.

Κατόπιν ο Πρόεδρος του Δ.Σ. της Εταιρείας κ. **Ευάγγε- λος Οικονόμου** καλωσόρισε εκ μέρους του Δ.Σ. τους παρι- στάμενους, ανέλυσε δι' ολίγων τα μέχρι τώρα επιτεύγματα και δραστηριότητες της Εταιρείας [επισκέψεις στους Δή- μους Ν. Ευρυτανίας (Βίνιανης, Φραγκίστας, Αγράφων)], ανακοίνωσε τις προοπτικές για το μέλλον και τα προγράμ- ματα της Εταιρείας, εξήρε την προσφορά των Α/φών Σ. ΧΟΝΤΟΥ, (HONTOS CENTER), Κων/νου Αβράμπου, ιδιο- κτήτου του Ξενοδοχείου «ΠΑΡΝΩΝ» κ.ά. και του Πέτρου Πικάνη, Ακαδημαϊκού Ρώμης, δημοσιογράφου και συγγρα- φέα.

Μετά ο Γεν. Γραμματέας του Δ. Σ. κ. **Ιωάννης Ζούμπος** ανέγνωσε μηνύματα, που εστάλησαν στην Εταιρεία για την εκδήλωση:

- α) Του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και Πά- σης Ελλάδος Κου ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ, ο οποίος παρέχει την ευλογία και τις ευχές του προς την Εταιρεία,
- β) Των Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτών Καρπενησίου Κου ΝΙΚΟΛΑΟΥ και Φθιώτιδας Κου ΝΙΚΟΛΑΟΥ, οι οποίοι επίσης παρέχουν τις ευχές των,
- γ) Του προέδρου του Συλλόγου Ευρυτάνων Βορείου Ελλάδος «ΤΟ ΒΕΛΟΥΧΙ» ομότιμου Καθηγητή του Α.Π.Θ. κ. Λεωνίδα Μανωλίδη,
- δ) Της Δημάρχου Αθηναίων Κας Ντόρας Μπακογιάννη,
- ε) Του κ. Γρηγορίου Κωσταρά, Καθηγητού του Πανεπι- στημίου Αθηνών κ.ά.

Στη συνέχεια ο Γεν. Γραμματέας κ. **Ιωάννης Ζούμπος** πα- ρουσίασε τον κύριο ομιλητή της εκδήλωσης Πρεσβύτερο π. **Κων. Δ. Βαστάκη**, Θεολόγο - Συγγραφέα παρουσιάσας σε αδρές γραμμές την προσωπικότητα, την εκκλησιαστική, φι- λανθρωπική και κοινωνική δράση του αναφερθείς εν συντο- μία στο συγγραφικό του έργο, την εκπαιδευτική προσφορά

του ως Καθηγητού της Μέσης Εκκλησιαστικής Νυκτερινής Ιερατικής Σχολής Αθηνών, ως Εφημερίου των Ι. Ναών Αγ. Παντελεήμονος Ιλισού και Αγ. Γεωργίου Κυψέλης, απαριθ- μήσας και τα κύρια συγγράμματά του, ήτοι: 1) Μεγαλοχωρί- τες και Μικροχωρίτες Εθνομάρτυρες της 24-12-1942, 2) 50 χρόνια μνήμης των Εθνομαρτύρων, 3) Η προσφορά της Εκκλησίας στη δεκαετία του '40, 4) Ευρυτανικών Λειμωνά- ριον (1978) κ.ά.

Ανήλθε έπειτα στο βήμα ο π. Κων. Δ. Βαστάκης, ο οποίος ανέπτυξε το θέμα της ομιλίας του: «Οι φιλομαρτυρικοί και εγκωμιαστικοί λόγοι του Μεγάλου Βασιλείου και οι εκ της πάλης ποτέ διαλαμψάσης Επισκοπής Λιτζάς και Αγράφων Άγιοι», παραθέσας με γλαφυρότητα και εμβριθεία πλήθος στοιχείων τόσο για τον Μ. Βασίλειο, όσον και για τον μεγά- λον αριθμό σπουδαίων Αγίων και Μαρτύρων της Ορθόδοξου Εκκλησίας εκ της Ευρυτανίας καταγομένων, πέραν των με- γάλων προσκυνημάτων αυτής δηλ. των Ι. Μονών της Πανα- γίας Προυσιωτίσσης, Ταταρνωτίσσης και Δομμανιτίσσης.

Οι ακροατές χειροκρότησαν θερμά τον ομιλητή, ο δε κ. Πρόεδρος τον ευχαρίστησε εκ μέρους του Δ.Σ. για την εμπειριστατωμένη και πλήρως τεκμηριωμένη ομιλία του, την οποία προσεχώς θα εκτυπώσει το Δ. Σ. προς χρήση και ενη- μέρωση των Ευρυτάνων.

Ακολούθησε κατά το πρόγραμμα η επίδοση «Τιμητικών Διπλωμάτων» και Μεταλλίων από την Εταιρεία σε Ευρυτα- νικές προσωπικότητες, τις οποίες παρουσίασε ο Γεν. Γραμ- ματέας κ. Ι. Ζούμπος, την επίδοση δε έκαμε ο Πρόεδρος της Εταιρείας κ. Ευάγγ. Οικονόμου, επίτ. ΓΕΜΕ.

Οι τιμηθέντες ήταν οι:

I. Ο γηραιός Πρεσβύτερος π. **Πέτρος Γ. Νταλλής**, για την πολυετή εκκλησιαστική, πνευματική και κοινωνική του δια- κονία στην Ενορία Τροβάτου Αγράφων Ευρυτανίας και σε εθνικές Ενορίες και την προσφορά του ως Γραμματοδι- δασκάλου σε χωριά του Δήμου Αγράφων Ευρυτανίας και αλλαχού.

II. Ο πρεσβύτερος π. **Κων. Δ. Βαστάκης**, για την πολυετή εκκλησιαστική, εκπαιδευτική, πνευματική, συγγραφική και κοινωνική του δράση και τη σημερινή του ομιλία.

III. Ο αείμνηστος **Κων. Λάζος**, τ. Επιθεωρητής Α/θμίου Εκπ/σεως για την εκπαιδευτική, διοικητική, συγγραφική, δη- μοσιογραφική και κοινωνική του προσφορά, την αρετή και ευγένεια του χαρακτήρα του και την προσφορά του στο Δ. Σ. της Εταιρείας, του οποίου διετέλεσε και Ειδικός Γραμμα-τέας και την εν γένει συμβολή του στο έργο της.

IV. Ο κ. **Δημήτριος Ζήσης**, Δικηγόρος παρ' Αρείου Πάγου και Συμβουλίου Επικρατείας, για τη συμβολή του στην προα- γωγή και εξέλιξη της επιστήμης του Δικαίου, την όλη επι- στημονική του συγκρότηση και κοινωνική του δράση.

Μοιράσθηκαν έπειτα σ' όλους τεμάχια της Βασιλόπιτας, σε 60 δε εκ των οποίων υπήρχαν νομίσματα, που αντιστοι- χούσαν σε διάφορα δώρα, προσφορά των καταστημάτων «HONTOS CENTER», των Α/φών Σωτ. Χόντου και του επι- χειρηματία Ξενοδοχείων Κων/νου Αβράμπου, τα οποία οι τυ- χερού ελάμβαναν αμέσως από την Γραμματεία της Εταιρεί- ας.

Η εκδήλωση της Εταιρείας τελείωσε την 1:30' μ. μ. ώρα και άφησε - κατά κοινή ομολογία - άριστες εντυπώσεις.

ΕΞΑΤΜΙΣΕΙΣ ΠΑΝΤΟΣ ΤΥΠΟΥ
ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ

ΠΟΛΥΧΡΟΝΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ
Ταυγέτου 42 Κοιλιάτσου Αθήνα
Τηλ: 210. 2237288

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Γεννήσεις

• Στον Άγιο Δημήτριο η **Φωτεινή Ε. Μουτσέλου** γέννησε κοριτσάκι. Στους ευτυχείς γονείς ευχόμαστε να τους ζήσει.

Βάφτιση

• Στις 24-10-2004 βαπτίστηκε η κόρη του **Κώστα** και της **Κλεοπάτρας Κρυστάλλη** και έλαβε το όνομα Ουρανία.

Ευχόμεθα στους γονείς και τους παππούδες να τους ζήσει και να είναι τυχερή και προκομμένη.

Συγχαρητήρια

✓ Η **Ελένη Σ. Γαϊτάνου** τελείωσε επαξίως το Πάντειο Πανεπιστήμιο και ορκίστηκε.

Της ευχόμαστε καλή σταδιοδρομία και προκοπή στη ζωή της.

Επιτυχίες

✓ Εισήχθη στο Πανεπιστήμιο η **Μαρία Δ. Χειλά**, φιλόλογος Πατρών.

✓ Εισήχθη η **Ναταλία Δέδε** το γένος Σανούλη στο Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο Καλλιθέας.

Της συγχαίρουμε θερμά, καλή σταδιοδρομία.

✓ Ο **Δημήτριος Ηλία Καρανίκας**, γιος του εκλεκτού συμπολίτου Ιατρού Ηλία εισήχθη στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης - Ιατρική.

Τον συγχαίρουμε θερμά και του ευχόμαστε καλό πτυχίο και καλή σταδιοδρομία.

Θάνατοι

• Απεβίωσε στην Αθήνα η **Ελένη Λευκαδίτη**, το γένος Γεωργ. Σαρρή, χωριανή μας.

• Απεβίωσε ο **Λάμπρος Γ. Γεωργίου** στο Κερασοχώρι, το γένος Μαρούλη.

• Απεβίωσε στο Καρπενήσι η **Αλεξάνδρα Γ. Μπακαέ** το γένος Τριανταφύλλου.

• Απεβίωσε η **Βασιλική Ιωάν. Λαμπράκη** και ετάφη στην Καρδίτσα.

• Απεβίωσε στη Γούρδεση ο **Χρήστος Μούτσελος**.

• Απεβίωσε στην Αθήνα στις 26-1-2005 η **Αθηνά Λαμ. Καρανίκα**, σε ηλικία 85 ετών. Η κηδεία της έγινε στο νεκροταφείο του Ζωγράφου.

• Απεβίωσε στις 22-12-04 ο αειμνηστος **Γιάννης Κ. Καράνης** πατέρας του Δημάρχου και ετάφη στη Χρύσω με παρουσία πλήθους συγγενών και φίλων.

Ευχόμεστε ο Θεός να τους αναπαύσει και θερμά συλλυπητήρια στους οικείους τους.

Γιάννης Καράνης

Γεννήθηκε στη Χρύσω το 1916. Μεγάλωσε στο χωριό. Τελείωσε το δημοτικό σχολείο. Ακολούθησε τη δουλειά του πατέρα του γεωργοκτηνοτρόφος. Στρατεύτηκε και το 1940-41 υπηρέτησε στα οχυρά του Ρούπελ. Έγινε γραμματέας της Κοινότητας, παντρεύτηκε την Ελένη Δ. Τάκη και απέκτησε δύο παιδιά τον Κώστα και την Αικατερίνη. Ο Κώστας είναι ο Δήμαρχος, εκλεκτός και πρσός, χαρίσματα από τους γονείς του.

Υπήρξε άνθρωπος με όλη τη σημασία της λέξης πρσός, φιλότιμος, αξιοπρεπής, νοικοκύρης, πρόθυμος για την εξυπηρέτηση των πολιτών.

Θρήσκος, δεν άκουγε ποτέ βρισιά από το στόμα του. Πάντα είχε κάτι καλό να πει. Ετοιμόλογος με ζυγισμένες κουβέντες. Ταχυπόδαρος που πήρε το όνομα «ποδήλατο». Μιάρμπα Γιάννη πάντα θα σε θυμόμαστε και θα παραδειγματιζόμαστε. Ας είναι ελαφρύ το χόμα της γενετήρας σου.

Χ. Μπετσαλάς

Μαρία Κων. Τάκη

Στις 31 Μαΐου 2004, σε ηλικία 89 ετών, απεβίωσε η Μαρία Κων. Τάκη, στο συνοικισμό Ευρυτάνων Λαμίας. Στη Δάφνη (Κουφάλα) Ευρυτανίας γνώρισε τις πρώτες χαρές και λύπες μέσα στην οικογένεια του Κων. Σιαμπούλη.

Το 1936 παντρεύτηκε τον Κων. Χρ. Τάκη με τον οποίον απέκτησε τέσσερα κορίτσια και τρία αγόρια. Γνώρισε 23 εγγόνια και 12 δισέγγονα.

Αντιμετώπισε με μεγάλη υπομονή τις πολύ δύσκολες συνθήκες του χωριού εκείνης της εποχής. Το 1978 μετώπησε οικογενειακά στη Λαμία όπου διέμεινε μέχρι του θανάτου της. Εργάστηκε σκληρά και αντιμετώπισε καρτερικά τα νέα προβλήματα της εγκατάστασής της.

Διακρινόταν για την στοργική αγάπη που είχε στα παιδιά της, την καλοσύνη για τους συνανθρώπους της, την φιλοξενία για τους ξένους.

Ήταν εργατική και δραστήρια, απλή στους τρόπους της, δίκαια, έξυπνη και αγαπητή σε μικρούς και μεγάλους. Μπροστά στα παιδιά της και τα εγγόνια της δεν λογάριαζε κόπους και στερήσεις, ούτε κινδύνους και θυσίες.

Η εξόδιος νεκρώσιμη ακολουθία έγινε στον Ιερό Ναό Κοιμήσεως της Θεοτόκου και Αγίου Δημητρίου από το σεβάσμιο ιερέα κ. Σταύρο Μαρούλη. Μέσα σε κλίμα φορτισμένο από συγκίνηση, συγγενείς, φίλοι και γνωστοί της συνόδευσαν στην τελευταία κατοικία.

Ας είναι ελαφρύ το χόμα της Φθιwickής γης που την σκέπασε και ο Θεός ας παρηγορεί τους συγγενείς και ας αναπαύσει την ψυχή της.

Δ.Τ.

Από το Σύλλογο Παυλόπουλου - Παπαδιάς

Σαν εκπρόσωπος του Συλλόγου μας θα ήθελα με την ευκαιρία του καινούριου χρόνου να απευθύνω προς όλους τους Χρυσιώτες από τις στήλες της πάντα φιλόξενης εφημερίδας τα «Χρυσιώτικα Νέα», τις θερμότερες ευχές μας για υγεία, χαρά και ευτυχία τον καινούριο χρόνο. Οι ευχές αυτές εκφράζουν ολόψυχη επιθυμία του Διοικητικού Συμβουλίου του Συλλόγου μας και δική μου προσωπικά.

Ειδικότερα οι ευχές μας απευθύνονται στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του Συλλόγου σας καθώς και στη συντακτική επιτροπή της εφημερίδας, στους οποίους ευχόμαστε να είναι πάντα γεροί και δυνατοί για να ανταπεξέλθουν στο βαρύ έργο που έχουν αναλάβει για το καλό του χωριού.

Με την ευκαιρία της επικοινωνίας μας αυτής θα ήθελα να γνωρίσω στους συμπατριώτες μας Χρυσιώτες ότι στο προσεχές τρίμηνο ο Σύλλογός μας έχει προγραμματίσει δύο εκδηλώσεις: τη μία στις 30 Ιανουαρίου για την κοπή της πρωτοχρονιάτικης πίτας και την παράθεση μεσημβρινού γεύματος στα μέλη και τους φίλους του σε κέντρο της περιοχής Αμπελοκήπων και την άλλη στις 4 Μαρτίου όταν θα πραγματοποιηθεί ο ετήσιος χορός μας στο γνωστό κοσμικό κέντρο «Απόβραδο» στην Ηλιούπολη.

Θεωρώ υποχρέωσή μας να τονίσω ότι οι φίλοι Χρυσιώτες είναι πάντα προσκεκλημένοι στις εκδηλώσεις του Συλλόγου μας.

**Καλή χρονιά
Γιάννης Κρυστάλλης**

Παράκληση

Όπως γνωρίζετε, τα Χρυσιώτικα Νέα είναι μια μικρή τοπική εφημερίδα και δεν έχει τα μέσα να πληροφορείται όσα συμβαίνουν, ευχάριστα ή δυσάρεστα, στους αγαπητούς μας συντοπίτες. Γι' αυτό σας παρακαλούμε να μας ενημερώνετε, αν θέλετε να δημοσιεύουμε, ότι ευχάριστο ή δυσάρεστο σας συνέβη (Γεννήσεις-Θάνατοι, Μνημόσυνα, Επιτυχίες, Αποφοιτήσεις από σχολές, Διάφορες διακρίσεις κ.λπ.). Επίσης να μας ενημερώνετε για την αλλαγή της διεύθυνσής σας, ώστε να λαμβάνετε την εφημερίδα μας.

Οικοδομικές εργασίες

Γιώργος Τ. Μαντής
Καρδίτσα
Τηλ: 24410-73460

Παραδοσιακές συνταγές Μπακλαβάς

Υλικά
2 κιλά καρυδόπιχα
2,5 κιλά ζάχαρη
1 κιλό λάδι
κιλό μέλι
Γαρούφαλα
Κανέλα
Αλεύρι
2 λεμόνια

Εκτέλεση:

Ζυμώνουμε το ζυμάρι για τα φύλλα και το αφήνουμε λίγο για να απολύσει.

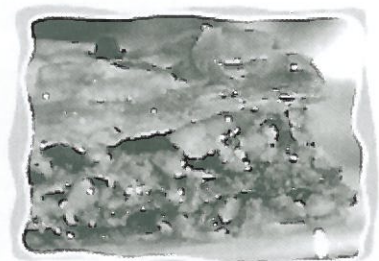
Φτιάχνουμε τα φύλλα, περίπου 25. Αλείφουμε το ταψί μας με λίγο βούτυρο και στρώνουμε 4 φύλλα στα οποία ρίχνουμε ανάμεσα λίγη ζάχαρη. Ύστερα ρίχνουμε καρύδια χονδροκομμένα τα οποία έχουμε ανακατέψει με μισό κιλό ζάχαρη και κανέλα και ρίχνουμε λάδι, στρώνουμε φύλλο-φύλλο και ρίχνουμε καρύδια και λάδι. Αυτό το επαναλαμβάνουμε έως ότου βάλουμε όλα τα φύλλα και τα καρύδια εκτός από τρία φύλλα, τα οποία τα βάζουμε στο επάνω μέρος, χωρίς να ρίξουμε ανάμεσά τους καρύδια, αλλά μόνο ζάχαρη και λάδι, στο τελευταίο δεν ρίχνουμε ζάχαρη.

Κόβουμε τον μπακλαβά και σε κάθε κομμάτι βάζουμε ένα γαρούφαλο. Τον ψήνουμε σε προθερμασμένο φούρνο για περίπου μία ώρα.

Σιρόπι:

Σε μία κατσαρόλα βάζουμε 1 κιλό νερό, 2 κιλά ζάχαρη, το μέλι, λίγη κανέλα και τα λεμόνια κομμένα στη μέση. Το βράζουμε έως ότου δέσει, να γίνει αρκετά πηκτό, περίπου σαν μέλι. Το αφήνουμε να κρυώσει και όταν ψηθεί ο μπακλαβάς και είναι ζεστός ρίχνουμε στο ταψί το σιρόπι. Τον αφήνουμε στο ταψί με το σιρόπι μία μέρα και μετά τον βγάζουμε.

Την παραπάνω συνταγή μας έδωσε Χρυσιώτισσα, όπως την έμαθε και αυτή από παλιές Χρυσιώτισσες. Την ευχαριστούμε πολύ. Ένας δε γαμπρός Χρυσιώτης που δοκίμασε τον μπακλαβά ενθουσιάστηκε και έγραψε το παρακάτω ποιήμα.

Ο μπακλαβάς της γιαγιάς

Η γιαγιά που χρόνια δύσκολα κουβαλά και δεν βαρυγκωμά έμαθε από νοικοκυρές παλιές να φτιάχνει μπακλαβά με καρύδι, μέλι και το φύλλο στο χέρι.

Τον φτιάχνει στις γιορτές, που γι' αυτήν είναι μέρες ξεχωριστές, μέρες που γιορτάζει η θυγατέρα, ο γαμπρός, η νύφη, ο εγγονός.

Εγώ θα σας πω να φάτε τον μπακλαβά όταν γιορτάζει ο γιος, η θεϊκή ξεχωριστή τέχνη και μαστοριά τον κάνει μοναδικό, αλλά για να τον γευθείς πρέπει να έχει 25 ο Γενάρης που γιορτάζει ο κανακάρης.

**Κ. Π.
Χρυσιώτης γαμπρός**

ΚΑΦΕ - ΓΑΛΑΚΤΟΠΩΛΕΙΟ

Η ΔΡΟΣΙΑ

Γρηγόρης Μαρούλης
Κύπρου & Σόλωνος 19 Λαμία
Τηλ: 22310-42146

Ζαχαροπλαστείο

Κώστα Π. Καρανίκα

Αμπελώνας Λάρισας

Τηλ: 24920-32482

Δεχόμαστε παραγγελίες

Τούρτες-γλυκά-παγωτά

Όλα παραγωγής μας

**GUS
KOSTOPANAGIOTIS**

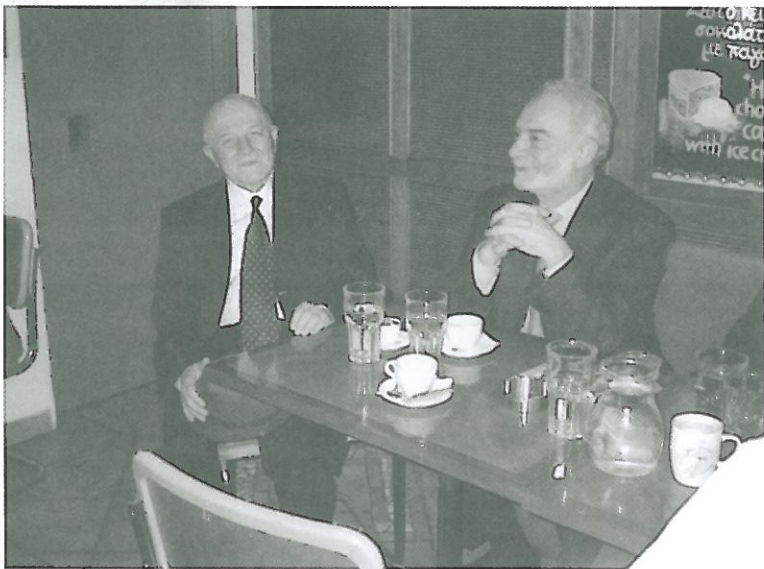
804-792-8817

2320 Riverside Drive

Danville, VA 24540

Αρχαιρεσίες για την ανάδειξη νέου Δ.Σ. του Συλλόγου μας - Κοπή Πρωτοχρονιάτικης Πίτας

Συνέχεια απ' την 1η σελ.

Αριστερά ο Πρόεδρος της Εταιρίας Ευρυτανών Επιστημόνων κ. Οικονόμου και δεξιά ο χωριανός μας κ. Ηλίας Καρανίκας.

πολλοί Χρυσιώτες και φίλοι μας προσήλθαν και έτσι ο αριθμός των παρισταμένων ήταν ικανοποιητικός, αφού ήταν μεγαλύτερος από κάθε άλλη φορά. Βέβαια ήταν και η κοπή της πρωτοχρονιάτικης πίτας που ήταν ένας επιπλέον λόγος προσέλευσης, αλλά πιστεύουμε πως πάνω απ' όλα είναι το ενδιαφέρον των χωριανών μας για το σύλλογο και το χωριό που μας έφερε κοντά.

Μας τίμησε με την παρουσία του ο Πρόεδρος της Εταιρίας Ευρυτανών Επιστημόνων κ. Οικονόμου, ο οποίος στη σύντομη και περιεκτική ομιλία του υπογράμμισε την ανάγκη δραστηριοποίησης όλων των Ευρυτανών απ' όποια θέση μπορεί ο καθένας μέσα απ' τα συλλογικά όργανα με κοινό σκοπό την αναβάθμιση της ιδιαίτερης πατρίδας μας και την αξιοποίηση του έμφυτου δυναμικού της.

Ιδιαίτερη ήταν η χαρά μας που παραβρέθηκε ο χωριανός μας - πολιτευτής του ΠΑΣΟΚ στο νομό μας - Ηλίας Καρανίκας και ο οποίος στο χαιρετισμό του τόνισε πως η ανάδειξη των προβλημάτων του νομού μας ιεραρχικά και η αναζήτηση τρόπων επίλυσής τους σε πραγματική βάση είναι χρέος

όλων μας και προς αυτή την κατεύθυνση πρέπει να δουλέψουμε και να πιέσουμε και ακόμη η προβολή των πλεονεκτημάτων της Ευρυτανικής φύσης σ' όλη της την περιφέρεια, είναι παράγοντας που πρέπει ν' αξιοποιηθεί δυναμικότερα.

Παρομοίως ευχάριστη ήταν η παρουσία του χωριανού μας του "Ερμή" κ. Βασιλή Πριόβολου, ο οποίος στο χαιρετισμό του πλην των άλλων, έκανε μια σύντομη ιστορική αναδρομή στην περιοδο της Αντίστασης και σε γεγονότα που είχαν συντελεσθεί στον τόπο μας και εξήρε τη σπουδαιότητα αυτών και τη συμμετοχή των Ευρυτανών σ' αυτό τον Αγώνα και ότι η ίδια δυναμικότητα διακρίνει και σήμερα τους συμπατριώτες μας που την επιδεικνύουν στον επιχειρηματικό και πνευματικό τομέα.

Η πρόεδρός μας κ. Βασιλική Χαλκιά είχε οργανώσει άριστα τις λεπτομέρειες της συνάντησης - απ' την υποδοχή και το σερβιρίσμα του καφέ ως την κοπή και μοίρασμα της πίτας. Το φλουρί έτυχε στην κόρη του Γ. Οικονόμου και Λίτσας Γιαννιώτη, την Μαργαρίτα, και της ευχόμαστε υγεία, πρόοδο

και τύχη φέτος και σ' όλης της τη ζωής. Παρόντα ήταν όλα τα μέλη του Δ.Σ. που βοήθησαν στη διοργάνωση.

Μετά από αρκετή ώρα συζήτησης γύρω από θέματα που αφορούν στο χωριό και τη δραστηριότητα του συλλόγου, ήρθε η ώρα για την ανάδειξη νέου Δ.Σ. Προηγήθηκε ο απολογισμός του απερχόμενου Δ.Σ., η έγκριση πεπραγμένων και ο ισολογισμός του ταμείου μας. Αφού όλα αυτά ελέγχθηκαν και βρέθηκαν σύμφωνα με τις νόμιμες διαδικασίες, ζητήθηκε η εγγραφή υποψηφιοτήτων. Τελικώς επαξελέγη παμπσηφεί το απερχόμενο Δ.Σ. και το οποίο θα συνεχίσει με νέα εντολή απ' τους χωριανούς μας το έργο του για ό,τι περισσότερο μπορεί να προσφέρει ο σύλλογος στο χωριό μας.

Ανακοινώθηκε ακόμη ο ορισμός νέου αντιπροσώπου του συλλόγου μας στη Λαμία, αφού ο απερχόμενος κ. Γεώργιος Καρανίκας που επί σειρά ετών πρόσφερε σπουδαίες υπηρεσίες και όλο το Δ.Σ. και τα μέλη του συλλόγου μας, ολόθερμα τον ευχαριστούμε για την άφογη στάση του και συνεργασία μας και την αποτελεσματικότητά του στις πρωτοβουλίες που ανέλαβε με τα μέλη μας στη Λαμία για προσωπικούς λόγους: προς το παρόν, όπως είπε - δεν θα μπορούσε να συνεχίσει απ' τη θέση του αντιπροσώπου. Η επιθυμία του έγινε αποδεκτή και ένα νέο σχετικά και εξαιρετο μέλος του συλλόγου μας ο κ. Ηλίας Ράμμος, θα είναι για την επόμενη περίοδο αντιπρόσωπος του συλλόγου μας στη Λαμία, όπου εδρεύει ένα μεγάλο και δυναμικό μέρος των μελών μας. Ο Ηλίας Ράμμος διαθέτει κατάσταση - τυπογραφείο και το αναφέρω αυτό για να πω ότι είναι εύκολο σε κάθε μέλος μας εκεί, να επικοινωνεί με τον αντιπρόσωπό μας στο χώρο αυτό για κάθε ζήτημα που αφορά το

Ο κ. Ηλίας Καρανίκας χωριανός μας, μέλος του Συλλόγου μας και πολιτευτής στο Νομό μας, απευθύνει χαιρετισμό.

Διακρίνονται στην πρώτη σειρά μερικά από τα μέλη του Δ.Σ. Από αριστερά η Έρση Κλημέντζου, ο Αντώνης Καρανίκας, η Μαρία Σανούλη και η Βίκυ Κουβέλη.

σύλλογό μας. Ηλία σου ευχόμαστε καλή επιτυχία στο νέο έργο σου.

Το νέο Δ.Σ. εντός των προσεχών ημερών θα συγκροτηθεί σε σώμα, ώστε να δοθούν θέσεις και αρμοδιότητες στο κάθε μέλος του. Σύντομα πρέπει να οργανωθεί ο ετήσιος χορός σε Λαμία και Αθήνα, και εκεί όλοι πρέπει να δώ-

σουμε το παρόν και να δείξουμε έμπρακτα την αγάπη μας για το χωριό μας με την προσωπική συμμετοχή μας και βοήθεια στο έργο του συλλόγου. Θα τα πούμε λοιπόν σύντομα.

Εύχομαι στο νέο Δ.Σ. καλή επιτυχία στο έργο του και καλή χρονιά σε όλους.

Αντώνης Θ. Καρανίκας

Η λαϊκή Ιατρική στην Ευρυτανία

Θωμάς Β. Σταμούλης

Συνέχεια απ' την 6η σελ.

στη θέση της και δένει σφιχτά την άρθρωση με γάζα. Αυτό είναι όλο.

3. ΠΑΙΔΙΑΤΡΟΣ:

Για το καρκαλέτσι (κοκκίτη) που παρουσιάζεται συχνά στα μικρά παιδιά συνιστούσαν στο μικρό να πει γαϊδουρόγαλο. Για το φτύσιμο της μύγας στο στόμα του μικρού παιδιού συνιστούσαν γυναικόγαλο. Για την ανησυχία και αύπνια του μικρού παιδιού το ποτίζανε ζουμί από βρασμένη παπαρούνα (ελαφρό ναρκωτικό) και το παιδί κοιμόταν κατά βούληση. Για τον πόνο στ' αυτιά στάζανε μέσα ζεστές σταγόνες λαδιού από το καντήλι του σπιτιού. Οι καλλίτεροι παιδίατροι ήταν οι έμπειρες μαμές.

4. ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ:

Ο λαϊκός οδοντίατρος έχει ένα μειονέκτημα. Βγάζει δόντια, αλλά δεν βάζει. Οι εξαγωγές γίνονται με διαφόρους τρόπους.

1) Δένουν μια δυνατή κλωστή από το πονεμένο - χαλασμένο δόντι και το τραβούν με δύναμη και έτσι γίνεται η εξαγωγή.

2) Το πιάνανε με τα δύο δάχτυλα και το κουνάγανε δυνατά μέχρι να ξεριζωθεί.

3) Άλλος τρόπος ήταν να το τραβήξουν με μικρή τανάλια ή αν

υπήρχε, δοντάγρα. Σ' όλες τις περιπτώσεις συνιστούσαν πλύσιμο με αλατόνερο ή τσίπουρο.

Λαϊκοί οδοντίατροι, που άφησαν εποχή ήταν ο **Χαρίδημος Νάκας από το Τριπόταμο και ο Σταύρος Γκούργιλης από το Λημέρι**. Αυτοί χρησιμοποιούσαν πιο σύγχρονα μέσα: δοντάγρα και παυσίπονες ενέσεις.

5. ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ - ΚΤΗΝΙΑΤΡΟΣ:

Ο χειρουργός επεμβάσεις έκανε μόνο στα ζώα. Αν το ζώο ήταν χτυπημένο, ο χειρουργός του έκοβε το αυτί για να βγάλει αίμα και το ποτίζε ταυτόχρονα σκορπιδόχορτο. Αν είχε τρέλα και ήταν εξωτερική στο κεφάλι, έκανε τομή με ξυραφάκι και έβγαζε την κύστη με το υγρό και τοποθετούσε μέσα στην πληγή αλάτι. Επίσης ασχολούνταν με τον ευνοουχισμό του αρσενικού ζώου. Έτσι τα γουρούνια «τα διάλεγε», έκανε τομή και τους αφαιρούσε τους όρχεις και έβαζε πάνω στην πληγή αλάτι. Τα τραγιά και τα κριάρια τα «τσοκάνιζε». Χτυπούσε τα νεύρα των όρχων πάνω σε ξύλο, που λέγονταν τσιόκανος. Τα άλογα και τα γαϊδούρια τα «έστριβε», έδενε τους όρχεις με χοντρό σχοινί και έστριβε το σχοινί μέχρι που χαλάρωνε το νεύρο και ο σπερματογό-

νος αδένας.

6. ΜΑΙΕΣ: Τον επιστήμονα μαιευτήρα στα χωριά μας τον αντικαθιστούσε κάποια έμπειρη γιαγιά, η οποία θα είχε γεννήσει καμιά δεκαριά δικά της παιδιά και θα είχε βοηθήσει στη γέννα αρκετές δεκάδες άλλες γυναίκες. Η γιαγιά αυτή στέκονταν καταπάνω στην επίτοκο και την συμβούλευε συνεχώς. Γύρισε έτσι, γύρισε αλλιώς, κάμε τούτο, κάμε το άλλο. Επιτέλους γεννιούνταν το παιδί. Η γιαγιά το άρπαζε αμέσως, του έκοβε τον πλακούντα, τον έδενε καλά, έπλενε το μικρό, το φάσκωνε και εύχονταν στους γονείς να τους ζήσει. Στη συνέχεια συμμαζεύε τη λεχώνα και συνιστούσε ελαφρύ φαί, απαραίτητως ζουμί από κότα «για να βάλει το αίμα που έχασε» και κρασί «για να καθαρίσει το αίμα της». Προφανώς για να μην πέσει σε υπόταση. Στο μωρό να του δίνεται πρώτα χαμόμηλο και μετά να θηλάσει. Εδώ τελειώνει η διαδικασία της γέννας και η μαμή αποχωρούσε. Αργότερα στη βάπτιση του μωρού η μαμή θα είχε την τιμητική της θέσης. Όλα τα παραπάνω είναι ελάχιστα δείγματα της λαϊκής ιατρικής. Για να εξαντληθεί το θέμα θα έπρεπε να γραφεί ολόκληρος τόμος.

Από «Ευρυτανικά Χρονικά»

Ο κ. Βασίλης - «Ερμής» Πριόβολος, ανάμεσα σε Χρυσιώτες, απευθύνει χαιρετισμό.

ΧΡΥΣΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ

Ιδιοκτησία: Σύλλογος Χρυσιωτών Ευρυτανίας "Η ΠΑΝΑΓΙΑ"

Εκδότης: Τριανταφύλλου Γρηγόρης

Κλεισούρας 8, Ν. Ηράκλειο 14121

Τηλ.-Fax: 210-2832243 e-mail: gtriantaf@sch.gr

Συντακτική επιτροπή:

Καραθάνου Φ. Ιωάννα, Κρυστάλλη Ι. Αλεξάνδρα,

Μπετσαθός Δ. Χαράλαμπος, Καρανίκας Αντώνης

Συνδρομή ετήσια: 5 €

Ηλεκτρονική Σχεδίαση Εντύπου - Επιμέλεια έκδοσης: Αριστέα Καρπούζη

Εκδόσεις - Γραφικές τέχνες

Αγ. Γεωργίου 25 & Πετρούπολης Ίλιον (Ν. Λιόσια)

• Τηλ - Fax: 210 2619003 210-2619696 • e-mail: karpouzi@otenet.gr